

Pokladna, ceniny, BU, BUV, cenné papíry, evidence, účtování, inventarizace u pokladně a u cenin

6. FINANČNÍ ÚČTY – evidence a účtování

- pro finanční účty je vymezena účtová třída 2, která obsahuje především účty aktiv (211 - Pokladna, 213 - Ceniny, 221 - BÚ) a některé účty pasiv - 231 - KBÚ

Oceňování finančního majetku:

- u peněžních prostředků a u cenin se používá jmenovitá hodnota
- cenné papíry (akcie) se oceňují pořizovací cenou, její součástí jsou náklady spojené s nákupem - např. poplatky obchodníkovi s cennými papíry

Pokladna - hotovostní plnění, PPD, VPD 211

VALUTOVÁ POKLADNA

- podnik k hotovostním úhradám může používat i cizí měny - "valuty"
- pro valutové pokladny se zřizují analytické účty podle jednotlivých měn (např. 211/2 - Pokladna valutová v Euroch)
- při účtování o valutové pokladně se musí uvádět zápisy jak v cizí měně, tak v přepočtu na českou měnu
- pro přepočet může účetní jednotka použít buď tzv. denní kurz, který vyhlašuje Česká národní banka nebo tzv. pevný kurz, který si stanoví sama na určité období (např. 1 měsíc nebo čtvrtletí)
- při výběru valut z běžného účtu se použije kurz příslušné banky
- zůstatek valutové pokladny se musí přepočítat i v den účetní uzávěrky kurzem ČNB
- zjištěné rozdíly ovlivňují výsledek hospodaření a účtují se buď do nákladů na účtu 563 - Kurzové ztráty nebo do výnosů na účtu 663 - Kurzové zisky
- při služební cestě do zahraničí musí zaměstnavatel případnou zálohu vyplatit ve valutách
- při vyúčtování této zálohy použije stejný kurz, jako v den výplaty
- případný doplatek je vyplácen v Kč
- sařování u pokladni knize (datum, doklad, list, příjím, výdej, zůstatek)*

ÚČTOVÁNÍ CENIN 213

- pro účtování cenin se používá účet 213 Ceniny, ke kterému se vedou analytické účty podle jednotlivých účtů cenin
- např. telefonní karty, dobíjecí kupony, stravenky, poštovní známky, kolky, *další účty analýzy*
- spotřeba pošt. známek se účt. na MD 518 Ostatní služby, D 213 Ceniny
- výdej kolků na MD 538 Ostatní daně a poplatky, D 213 Ceniny

STRAVENKY

- nákup stravenek je obdobný jako u jiných cenin MD 213 Ceniny, D 211 Pokladna nebo 321 Dodavatelé (příp. 221 BÚ) - jsou to stravenky s uvedenou jmenovitou hodnotou, které lze použít k úhradě nákupu potravin
- zaměstnavatel může zaměstnancům přispívat na stravování, přičemž příspěvek do 55% hodnoty stravenky je daňově uznatelným nákladem a účtuje se na MD účtu 527 Zákonné sociální náklady
- pokud přispívá více, je částka nad 55% daňově neuznatelným nákladem a používá se účet 528 Ostatní sociální náklady
- pokud část hodnoty stravenek hradí zaměstnanci, používá se účet 335 Pohledávky za zaměstnanci

KRÁTKODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK

- jedná se o majetek s dobou držení kratší než 1 rok
- především cenné papíry (akcie, dluhopisy, vkladové listy, směnky a další)

- cenné papíry se rozdělují na dvě skupiny:

1. Majetkové cenné papíry

- především akcie, které může účetní jednotka nakoupit buď na burze cenných papírů přes obchodníka nebo RM-system
- při nákupu akcií se používá účet 259 Pořizování krátkodobého finančního majetku a na MD se účtují všechny složky pořizovací ceny a se souvztažným zápisem na MD Pokladna 211, BÚ, Jiné závazky 379
- dokladem o vlastnictví akcií je VÝPIS SE STŘEDISKA CENNÝCH PAPÍRŮ
- podle tohoto výpisu se účtuje na MD 251 Majetkové cenné papíry k obchodování a na DAL účtu 259 Pořizování krátkodobého finančního majetku (v pořizovací ceně)
- výnosem z akcií jsou tzv. **DIVIDENDY**, které představují podíl na zisku a účtují se na MD přísluš. majetkového účtu (např. Pokladna) a na D účtu 666 Výnosy z krátkodobého finančního majetku
- při prodeji akcií vznikají tržby, které se účtují na příslušný majetkový účet na MD (např. Pokl.) a na D účtu 661 Tržby z prodeje cenných papírů a podílů a úbytek prodaných akcií v pořizovací ceně se účtuje na MD 561 Prodané cenné papíry a podíly a na DAL 251 Majetkové cenné papíry k obchodování

2. UVĚROVÉ (dlužné cenné papíry)

- představují vztah mezi věřitelem a dlužníkem a jsou to např. dluhopisy, obligace a další
- při jejich zakoupení musí účetní jednotka rozhodnout, zda je bude držet do splatnosti nebo je prodá před splatností
- pokud je drží do splatnosti, použije účet 256 Dlužné cenné papíry se splatností do jednoho roku držené do splatnosti
- pokud s nimi bude obchodovat, použije účet 253 Dlužné cenné papíry k obchodování
- výnosem z dlužných cenných papírů jsou úroky, které se účtují do výnosů na účtu 662 Úroky

INVENTARIZACE POKLADNÍ HOTOVOSTI (výčetka)

- zjistíme skutečnou hotovost a porovnáme s účetním stavem
- Schodek (manko) - skutečný stav menší než účetní 569/211
- Přebytek - skutečný výsledek větší než účetní 211/668
- předpis schodek pokladniční 335/668

PNC 261

- výlehu peněz a BÚ do pokladny, časový nesoulad mezi účetním a pokladním penězi

BÚ 221

- výpisy a účty - provedené platby, starý a nový substet
- příjmy podniku, peněžní úhrady
- úroky - náklady, 668, 568
- kontrolní účet - banka umožňuje jít do mínusů

5
hodobee' (do 1 roku) - 2 mē. ^{skupina}
ulohobee' (nad 1 rok) - 4. mē. ^{skupina}
vrst 563

Cenne' papieru   zisley:

- diuidendy - na'rok učetni' jednotky na ročnos
- zisk a prodej CP
- úrok - u dluhopisů CP
- a účetních hledisek se člení:
- DL firm. majetek, mē. skupina 06
- KRPM, mē. sk. 25

Ocenění CP

- u skamšitů pořizemi', poř. cena, 259
- ke konci rozvahového dne, reálná' hodnota

CP k obchodování

- na'kup a učetem prodej (bursa)
- Majetkové CP k obchodování 251, nejdrův pořizemi' 259
- přecenění na reálnou hodnotu bud' 564, 664
- předjiti' prodej 661, úbytky 561

Dluhové cenne' papíry k obchodování 253

- pořizemi' kupní' sčítání' firm. obnosu

DLUHOVÉ CP do splatnosti 256

- do 1 roku 256, nad 1 rok 065
- dluhopis s pevnou úrokovou sazbou (kupónový dluhopis)
- dluhopis, kde je úrokový výnos stanoven rozdílem mezi
jmenovitou hodnotou a její likvidní kursem (diskontovaný CP)
- oceňuje se PC

LASTNÍ AKCIE, VLASTNÍ OBCHODNÍ PODÍLY 252

LASTNÍ DLUHOPISY 255

STATNÍ REALIZOVATELNÉ CP 254

Členění zásob, evidence a, oceňování při pořizování,
účtování o pořizování a úbytku u A, B

8. ZÁSoby, druhy, způsob A, B, evidence zásob materiálu

- O zásobách se účtuje v účtové osnově v 1. účtové třídě, která obsahuje tyto skupiny:
  11. Materiál
  12. Zásoby vlastní výroby
  13. Zboží
  15. Poskytnuté zálohy na zásoby

Oceňování zásob

- při pořizování zásob se používají tyto typy cen:
  - 1.) **Pořizovací cena** - používá se u nakoupených zásob (u zboží a u materiálu)
  - 2.) **Vlastní náklady** - používá se u zásob vlastní výroby, pro určení vlastních nákladů se sestavuje kalkulace
  - 3.) **Reprodukční pořizovací cena** - používá se u přijatých darů a u zásob převedených z osobního vlastnictví

Oceňování zásob při úbytcích

- V praxi často nastává situace, že u jednoho druhu materiálu je různá cena např. z důvodu různých přepravních nákladů
- Při oceňování úbytků může firma použít tyto způsoby:

1.) Metoda FIFO (first in first out)

- Metoda "první do skladu první ze skladu", kdy jsou jako první vydávány zásoby, které byly jako první nakoupeny ve skutečných pořizovacích cenách
- Podmínkou je přesná evidence materiálu
- Výhodou je přesné oceňování zásob

2) Vážený aritmetický průměr

- Má dvě formy:
  - a) **Průměr proměnlivý**
- Počítá se při každém přírůstku zásob
- Při jeho výpočtu se sečte hodnota zásoby materiálu na skladě a hodnota posledního přírůstku a dělí se součtem množství zásob na skladě a množství posledního přírůstku

$$\text{Váž. prům. proměn.} = \frac{\text{MNS v Kč} + \text{posl. přír. v Kč}}{\text{MNS v množ.} + \text{posl. přírůst. množ.}}$$

b) Průměr periodický

- Tento průměr se počítá vždy za urč. období, které nesmí být delší než jeden měsíc
- Při jeho výpočtu se sečte hodnota zásoby na začátku období a hodnota všech přírůstků za období a dělí se součtem počáteční zásoby a všech přírůstků za období

$$\text{Prům. per.} = \frac{\text{hodn. zásob na poč. (Kč)} + \text{hodn. přírust.}}{\text{množ. poč. zás.(mj)} + \text{množ. přírust.(mj)}}$$

- Používaný způsob oceňování zásob musí být popsán ve vnitřní účetní směrnici

ÚČTOVÁNÍ ZÁSOb - ZPŮSOB A

- české účetní standardy umožňují vést účtování zásob dvěma způsoby, které se označují jako způsob A a způsob B

- Pro způsob A je typické používání účtů 111 Pořízení materiálu a 112 - MNS v průběhu účetního období (při účetní uzávěře se účet 111- Poř. Mat. vyrovnává prostřednictvím účtu 119 - Materiál na cestě nebo 389 - Dohadné účty pasivní)
- Při účtování materiálu mohou nastat tyto situace:

1) Vlastní výroba materiálu

- Některé účetní jednotky vyrábějí urč. druhy materiálu ve vlastní režii, např. obaly, pomocný materiál, ...
- Vlastní výroba materiálu se účtuje do výnosů prostřednictvím účtu 621 - Aktivace materiálu a zboží na straně DAL se souvztažným zápisem na MD účtu 111 Pořízení mat. a převzetí tohoto materiálu se účtuje obvyklým způsobem
- K ocenění se použijí vlastní náklady

2) Vlastní doprava materiálu

- k přepravě nakoupeného materiálu může firma použít vlastní přepravní prostředek
- na tuto přepravu vytvoří vnitropodnikovou fakturu, kterou zaúčtuje na MD - Pořízení materiálu 111 a na D - Aktivace vnitropodnikových služeb 622

3) Nákup materiálu v zahraničí

- od 1. 5. 2004 je odlišné účtování při nákupu v členských zemích EU a z ostatních zemí
- při nákupu z nečlenských států EU se účtuje clo jako součást pořizovací ceny na MD Pořízení mat. 111 a na D Jiné závazky 370, u plátců DPH se zúčtovává DPH na vstupu na str. MD - DPH 343 a na D - Jiné závazky

NÁKUP V ČLENSKÝCH ZEMÍCH EU

- v těchto případech je český odběratel povinen oznámit dodavateli své DIČ
- v takovém případě zahraniční dodavatel neúčtuje DPH, ale česká firma vypočte DPH sama a zaúčtuje jako daňovou povinnost na MD 349 Spojovací účet k DPH a na D 343 DPH
- po obdržení daňového dokladu ze zahraničí účtuje český odběratel nárok na odpočet DPH na MD 343 DPH a na D 349 Spojovací účet k DPH (povinnost odvodu DPH je nulová)

4) Reklamace dodávek materiálu

- Při přejímce dodávky materiálu může odběratel zjistit urč. nedostatky (vadný materiál, chybné množství, jiný materiál)
- odběratel sepiše protokol o vadách a zašle dodavateli reklamaci
- dodavatel reklamaci uzná a navrhne způsob **řešení** :
- výměna materiálu, doplnění chybějícího množství, (o těchto způsobech řešení se neúčtuje)
- dodavatel také může poskytnout slevu nebo snížit fakturovanou částku a zašle tzv. **dobropis** - daňový doklad a účtuje se opačně než došla faktura (MD - Dodav., na D - Poříz. Mat. a na D - DPH)
- při reklamaci je možné použít i účet 315 - Ostatní pohledávky, na který se zaúčtuje částka reklamačního nároku na MD se souvztažným zápisem na D - 111 - Pořízení mat. (v ceně bez DPH)
- Pokud dodavatel odmítá reklamaci uznat, většinou dojde k soudnímu řízení a pokud i soud zamítne reklamační nárok, zaúčtuje se na MD - 549 Manka a škody z provozní činnosti a na D - 315 Ostatní pohledávky nebo 111 Pořízení materiálu

5. Inventarizační rozdíly u zásob materiálu

- účetní jednotka musí uskutečnit inventarizaci u zásob nejméně jednou za účetní období
- skutečný stav zásob se zjišťuje převážně **fyzickou** inventurou, pouze v některých případech se používá inventura dokladová (u materiálu ve zpracování)
- účetní stavy zásob jsou uvedeny na skladních kartách, popř. v knize zásob
- při porovnání skutečného a účetního stavu se mohou zjistit inventarizační rozdíly

- skutečný stav je vyšší než stav účetní
- tyto přebytky zaúčtujeme na MD 112 - MNS a na D 648 - Jiné provozní výnosy

B) MANKA

- musí u nich být proveden rozbor, z jakého důvodu vznikly
- u některých druhů materiálu, u kterých dochází k tzv. přirozeným úbytkům (např. odpařování těkavých látek, rozprašování u sypkých látek) musí být vypracovány normy přirozených úbytků
- úbytky, které jsou do normy přirozených úbytků se účtují jako běžná spotřeba na MD 501 - Spotřeba materiálu a na D 112 - MNS
- ostatní manka (manka nad normy přirozených úbytků, manka zaviněná zaměstnanci a jiná) se účtují na MD 549 - Manka a škody z provozní činnosti, na D 112 - MNS
- pokud se prokáže zavinění manka, dojde k předpisu k úhradě, který se zaúčtuje na MD 335 Pohledávky za zaměstnanci a na D 648 - Jiné provozní výnosy

6. Škody na zásobách materiálu

- k poškození zásob může dojít při neočekávaných událostech (živelné pohromy - záplavy, vichřice, požár, sesuvy půdy)
- u těchto událostí musí účetní jednotka rozhodnout, zda jsou zcela mimořádné nebo se mohou opakovat
- u mimořádných událostí se částka škody účtuje na MD 582 - Škody, u opakovaných událostí se použije účet 549 - Manka a škody z provozní činnosti
- pokud má firma uzavřeno majetkové pojištění, zašle jí pojišťovna vyúčtování náhrady škody, které se zaznamená na MD 378 - Jiné pohledávky a na D 648 - Jiné provozní výnosy (u opak. události) nebo na D 688 - Ostatní mimořádné výnosy (u mimořádných událostí)
- pokud pojišťovna nezašle vyúčtování náhrady škody do konce účetního období, odhadne částku náhrady účetní jednotka a zaúčtuje na MD 388 - Dohadné účty aktivní a na D 648 nebo 688
- došlé vyúčtování v dalším účetním období se zaúčtuje na MD 378 - Jiné pohledávky a na D 388 - Dohadné účty aktivní a o případný rozdíl se upraví částka výnosů

5. Materiál přijatý jako dar

- přijetí materiálu je možné na základě darovací smlouvy,
- k ocenění se použije reprodukční pořizovací cena stanovená odborným posudkem soudního znalce
- příjemka se zaúčtuje na MD 112 - MNS a na D 413 - Ostatní kapitálové fondy(vlastní pasiva)
- příjemce daru většinou hradí darovací daň, jejíž předpis se účtuje na MD 538 - Ostatní daně a poplatky a na D 345 - Ostatní daně a poplatky

ÚČTOVÁNÍ MAT. - ZPŮSOB B

- účetní jednotky si mohou zvolit mezi způsobem A a B a vybraný způsob musí být určen ve vnitřní účetní směrnici
- pro způsob B je typické, že v průběhu účetního období se nepoužívají účty 111 - Pořízení materiálu a 112 - MNS
- všechny výdaje při pořízení materiálu včetně vnitropodnikové přepravy se účtují přímo do nákladů na účet 501 Spotřeba materiálu

	Způsob A	Způsob B
=====	=====	=====
DOFA	111/-	501/-

	343/-	343/-
	-/321	-/321
Příjemka	112/111	Neúčtuje se
Výdejka sp. mat	501/112	Neúčtuje se
Výdejka prod. mat	542/112	542/501

účetní uzávěrka

PZ	Neúčtuje se	501/112
KZ	Neúčtuje se	112/501

+ inventarizační rozdíly

- Účet 112 MNS se při otevírání účtů otevře obvyklým způsobem - na MD 112 MNS a na D 701 - PÚR
- při účetní uzávěrce se celá počáteční zásoba převede do spotřeby na MD 501 - Spotřeba materiálu a na D 112 MNS
- při účetní uzávěrce se počáteční zásoba převede do spotřeby na MD 501 - Spotřeba materiálu a na D 112
- Konečný stav zásob podle skladové evidence se zaúčtuje na MD 112 MNS a na D 501 - Spotřeba materiálu, následně se zaúčtují případné inventarizační rozdíly

účetní osob vedoucích daňovou evidenci, oceňování příjmu a výdajů, evidence majetku a závazků, zejména základů daně a příjmu

12. Daňová evidence, kdo ji vede, základní pravidla pro vedení

Účtování daní a dotací

- pro účtování daní a dotací je vyčleněna účtová skupina 34 - Zúčtování dotací a daní, která obsahuje tyto účty:

341 - Daň z příjmu

- na tomto účtě se zaznamenává daň z příjmu ze zisku, kterého dosáhla účetní jednotka
- daňová povinnost na základě daňového přiznání se zaúčtuje na MD příslušného účtu ze skupiny 59 - Daně z příjmu a na D účtu 341 - Daň z příjmu

342 - Ostatní přímé daně

- používá se pro zúčtování záloh na daň z příjmu ze závislé činnosti u zaměstnanců, popřípadě pro odvod srážkové daně z dividend

343 - DPH

- vedou pouze plátcí DPH, na MD je zaznamenává DPH na vstupu (při nákupu) a na D DPH na výstupu (při prodeji)
- na konci zúčtovacího období se zjišťuje buď daňová pohledávka nebo daňový závazek

345 - Ostatní daně a poplatky

- používá se pro zúčtování darovací daně, silniční daň, daň z nemovitostí a daň z převodu nemovitostí a spotřební daň (účtuje se o ní podobně jako o DPH)

346 - Dotace ze státního rozpočtu, 347 - Ostatní dotace

- používají se pro zúčtování dotací
- dotace jsou nevratné částky poskytnuté na určený účel (nová pracovní místa, ekologické stavby, dotace do zemědělství, stavby silnic, ...)
- jsou poskytovány ze státního rozpočtu, rozpočtů krajských úřadů a obcí, z fondů Evropské unie a další
- podle účelu se rozlišují tzv. provozní dotace, které jsou určeny na úhradu nákladů (u dotací na nová pracovní místa nebo u zemědělství)
- dále jsou dotace na dlouhodobý hmotný majetek (dotace na ekologické stavby)
- nárok na provozní dotaci se zaúčtuje na MD 346 - Dotace ze státního rozpočtu nebo 347 - Ostatní dotace a na D 648 - Jiné provozní výnosy, zatímco nárok na dotaci na dlouhodobý hmotný majetek se účtuje na MD 346 nebo 347 (stejně), ale na D se použije účet 042 - Pořízení DHM (dochází ke snížení pořizovací ceny)
- přijetí dotace se účtuje na MD majetkového účtu (Bankovní účty) a na D účtu 346 - Dotace ze státního rozpočtu nebo 347 - Ostatní dotace

DPH

plátci daně, registrace na finančním úřadu:

- povinná - obrat za předcházejících 12 měsíců > 1 mil.
- dobrovolná - nakupuje od plátců a prodává platcům

výpočet - cena včetně DPH - $19/119$ = koeficient $0,1597$

Běžný daňový doklad

- faktura (kupující, prodávající, evidenční číslo dokladu, datum vystavení, datum uskutečnění, rozsah a předmět plnění, stanovení ceny)

4

DAŇOVÁ EVIDENCE

Osoby, které vedou daňovou evidenci. Charakteristika daňové evidence. Deník příjmů a výdajů. Evidence majetku a závazků.

4.1 OSOBY, KTERÉ VEDOU DAŇOVOU EVIDENCI

Daňovou evidenci vedou fyzické osoby, které nejsou účetní jednotkou (podrobnější vymezení uvedeno v kapitole 1.2 – Způsoby vedení evidence podnikatelské činnosti)

OPAKOVACÍ ÚLOHA

Určete, zda mohou níže uvedené podnikatelské subjekty vést daňovou evidenci. V případě, že by musely vést účetnictví, určete od kterého data.

1. Ing. Petr Danda, auditor, měl v roce 2003 obrát 7,1 mil. Kč, v roce 2004 obrát 7,5 mil. Kč
2. Milan Vlček – živnostník (předmět podnikání: obchodní činnost) měl v roce 2003 obrát 4,8 mil. Kč, v roce 2004 obrát 6,4 mil. Kč
3. Jan Dufek, soukromě hospodařící rolník, měl v roce 2003 obrát 8,5 mil. Kč, v r. 2004 = 5,7 mil. Kč
4. Martin Balík začal podnikat v roce 2004 a v tomto roce měl obrát 6,9 mil. Kč

4.2 CHARAKTERISTIKA DAŇOVÉ EVIDENCE

Daňová evidence je obdobou zrušeného jednoduchého účetnictví. Neupravují ji však účetní předpisy, ale zákon o daních z příjmů.

Daňová evidence obsahuje údaje o:

- a) příjmech a výdajích,
- b) o majetku a závazcích podnikatele.

Jediným požadavkem pro členění příjmů a výdajů je zajistit správné podklady pro výpočet základu daně z příjmů, tj. určit příjmy a výdaje na zahrnované a nezahrnované.

■ PŘÍKLADY NA URČENÍ PŘÍJMŮ

- ❑ Osobní vklad = příjem nedaňový, tyto peněžní prostředky nejsou výsledkem podnikatelské činnosti.
- ❑ Tržby (za prodej zboží, výrobků a služeb) = příjem daňový, protože se jedná o příjem plynoucí z podnikatelské činnosti.
- ❑ Připsán úvěr = nedaňový příjem, podnikatel tyto peněžní prostředky nevydělal a bude je muset vrátit.
- ❑ Přijatá záloha (na budoucí dodávky) = daňový příjem, neboť v daňové evidenci je rozhodující, že se jedná o příjem peněz, bez ohledu na to, zda byl proveden výkon.
- ❑ Prodej počítače, který podnikatel používal pro vedení účetnictví = daňový příjem, neboť prodej veškerého firemního majetku je příjmem zahrnovaným do základu daně.

ÚLOHA 4.1

Určete, zda se jedná o daňový či nedaňový příjem:

1. Podnikatel přijal od známého půjčku
2. Příjem za prodej psacího stroje, který používal pro psaní firemní korespondence (měl ho zahrnutý v obchodním majetku)
3. Úhrada faktury od odběratele za poradenské služby

❑ PŘÍKLADY NA URČENÍ VÝDAJŮ

- ❑ Zaplacen za nákup materiálu = daňový výdaj (opět platí, že je rozhodující pohyb peněz a nikoliv spotřeba).
- ❑ Splátka úvěru = nedaňový výdaj, stejně jako přijetí úvěru nemůže být daňovým příjmem, tak ani splátka úvěru nemůže být daňovým výdajem.
- ❑ Úroky z úvěru = daňový výdaj, jedná se o platbu za službu banky (poskytnutí úvěru).
- ❑ Bankovní poplatky = stejně jako v předchozím příkladě se jedná o platbu za službu (vedení účtu).
- ❑ Zaplacená záloha dodavateli (na nákup zboží, materiálu, služeb) = daňový výdaj (obdobné zdůvodnění jako u přijaté zálohy).
- ❑ Výběr pro osobní spotřebu = nedaňový výdaj, stejně jako osobní vklady do podnikání, tak ani výběry neovlivňují základ daně.
- ❑ Nákup počítače za 25 000 Kč = daňový výdaj, neboť nedosahuje hodnoty 40 000 Kč (dle zákona o daních z příjmů), proto se nákup jednorázově zahrne do daňových výdajů.
- ❑ Nákup auta za 500 000 Kč – nedaňový výdaj, jedná se o nákup dlouhodobého hmotného majetku, který se do daňových výdajů promítne až ve formě odpisů (tj. postupně, pouze poměrná část z celkové hodnoty).

ÚLOHA 4. 2

Určete, zda se jedná o daňový či nedaňový výdaj:

1. Zaplacen za inzerát do novin
2. Nákup kopírovacího stroje za 100 000 Kč
3. Zaplacen za nákup zboží
4. Zaplacen za pronájem kanceláře
5. Splátka půjčky

4. 3 DENÍK PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ

4. 3. 1 ZAPISOVÁNÍ PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ

Hlavní součástí daňové evidence jsou údaje o příjmech a výdajích. Vhodnou formou jejich zapisování je deník příjmů a výdajů (v praxi často označovaný jako peněžní deník). Jeho závazná podoba není předepsána, záleží na předmětu činnosti a požadavcích podnikatele na případné podrobnější členění daňových (příp. i nedaňových) příjmů a výdajů.

V tomto díle učebnice budeme používat níže uvedený peněžní deník, který obsahuje pouze souhrnné příjmy a výdaje (bez jejich podrobnějšího členění):

PENĚŽNÍ DENÍK

Obchodní název (firma)

Strana:

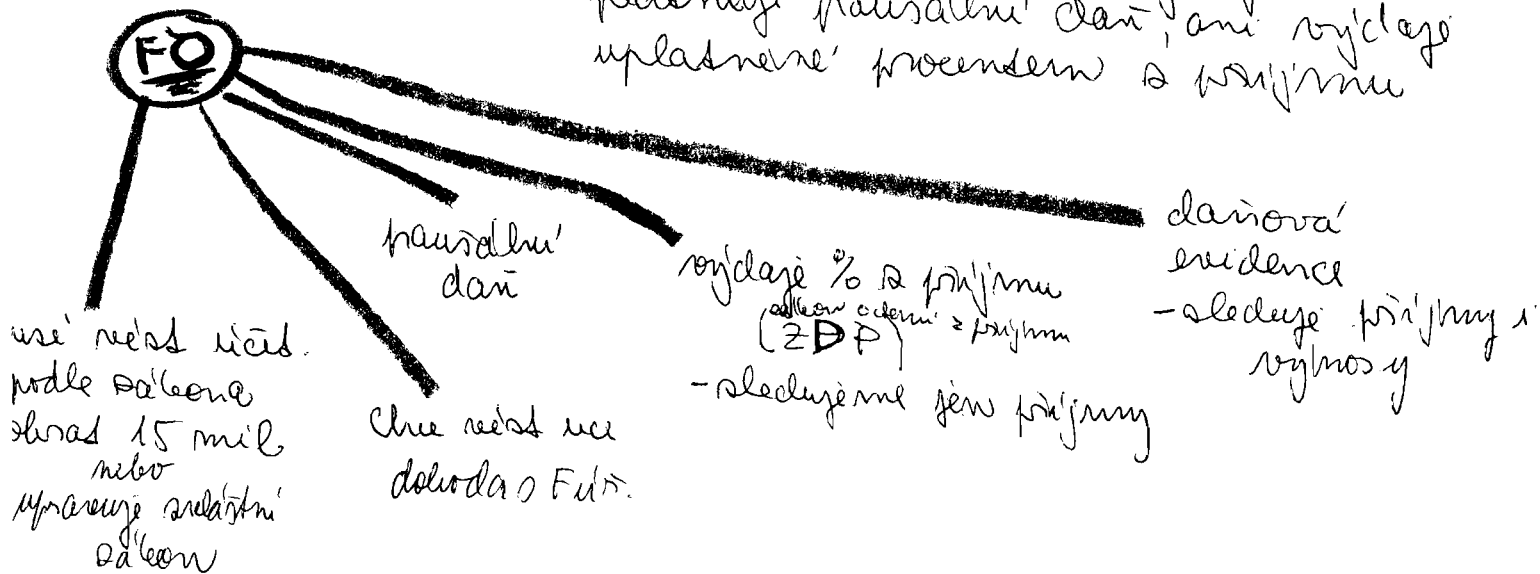
Období:

Datum	Doklad	Text	Peněž. prostředky v hotovosti		Peněž. prostředky na bank. účtech		Průběžné položky		Příjmy zahrnov. do ZD	Výdaje odčitatel. od ZD	Příjmy nezahrnov. do ZD	Výdaje neodčitatel. od ZD
			příjem	výdej	příjem	výdej	příjem	výdej				
a	b	c	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

nová evidence

ov bytí lidé osoby, které nemusejí vést účetnictví
nechť ji vést účet.

a probírájí se také výdaje (tam neu-
platňují) paušální daň, ani výdaje
uplatněné procestem a příjmy

Zákon uplatňuje - Zákon o daních z příjmů

1 daňové evidenci sledujeme:

1) evidence příjmů a výdajů (holovosti, na účte) sledovaná v členění
na daňové a nedaňové

2) evidence ostatních majetků (mapy, obsah DH, pohledávek, závazků)

3) evidence podle jiných zákonů (evidence DPH, mzdové listy pro zaměstnavatele)

Maturitní okruhy – rozpracování pro informatiku UCE 2006/2007

2.Právní úprava účetnictví, základy účetnictví	Právní normy upravující účetnictví (zákon o účetnictví, vyhlášky MF). Účtový rozvrh. Účetní doklady. Rozvaha.
4.Majetek a závazky v cizí měně	Pokladna a bankovní účty, pohledávky a závazky z obchodního styku v cizí měně, použité kurzy, příklady účtování, kurzové rozdíly
6.Finanční účty – evidence a základy účtování	Pokladna, ceniny, bankovní účty a bankovní úvěry, cenné papíry, evidence, doklady, základy účtování, inventarizační rozdíly v pokladně a u cenin
8.Zásoby, druhy zásob, způsob A a B evidence zásob materiálu	Členění zásob, evidence zásob.Oceňování zásob materiálu při pořízení. Účtování o pořízení a úbytcích materiálu ve způsobu A a B.
12.Daňová evidence, kdo ji vede, základní pravidla pro vedení	Okruh osob vedoucích daňovou evidenci. Zachycení příjmů a výdajů, evidence majetku a závazků. Zjištění základu daně z příjmů.
14.Zúčtovací vztahy – účtování pohledávek a závazků z obchodního styku. Zúčtování se zaměstnanci	Základní účtování s dodavateli a odběrateli.Použití směnky jako platebního prostředku. Mzdy zaměstnanců, základy účtování mezd, zdravotního a sociálního pojištění a ostatních složek mzdy
16.Náklady, pravidla a způsob účtování	Základní účtování nákladů. Podstata časového rozlišení nákladů, účtování časového rozlišení v užším a širším slova smyslu
18.Výnosy, pravidla a způsob účtování	Základní účtování výnosů. Podstata časového rozlišení výnosů, účtování časového rozlišení v užším a širším slova smyslu
19.Dlouhodobý majetek – základní účetní případy	Základní členění dlouhodobého majetku, oceňování při pořízení, odpisy dlouhodobého majetku – odpisový plán. Základní účtování pořízení, odpisů a vyřazení.
20.Výsledek hospodaření – struktura, základ daně z příjmů	Výsledek hospodaření, tvorba. Transformace výsledku hospodaření na základ daně z příjmů. Daně z příjmů – účtování.
22. Zásoby materiálu – inventarizace, oceňování zásob při výdeji. Zásoby vlastní výroby	Manka a škody zásob materiálu – účtování, Metody oceňování zásob při výdeji (FIFO, vážený aritmetický průměr). Základy účtování zásob vlastní výroby.
24. Vlastní jmění. Použití zisku	Základní kapitál – vznik a zvyšování. Emisní ážio. Účtování tvorby a použití zisku (fondy ze zisku, podíly na zisku).

DPH 45

*Účtovací ~ dod a odle., směřena jako pasivum prosvětl.,
mády zaměstnanci, účtovací mezd, ZP, SP*

14. zúčtovací vztahy – účtování pohledávek a závazků **z obchodního styku. Zúčtování se zaměstnanci**

Dlouhodobý finanční majetek

- je v držení účetní jednotky po dobu delší než 1 rok a může mít tuto formu:

A) Cenné papíry

Majetkové cenné papíry:

- u majetkových cenných papírů musí účetní jednotka sledovat podíl na základním kapitálu společnosti
- pokud účetní jednotka vlastní více jak 40%, použije účet 061 Podíly v ovládaných a řízených osobách (použije se za podmínky, že jiná osoba nemá vyšší podíl)
- pokud má účetní jednotka podíl menší než 40%, ale větší než 20%, použije účet 062 Podíly v účetních jednotkách s podstatným vlivem a jestliže má podíl menší než 20%, zaznamená ho na účtě 063 Realizovatelné cenné papíry a podíly
- dividendy z akcií v dlouhodobém držení (dividendy) se účtují na účtě 665 Výnosy z dlouhodobého finančního majetku
- prodej akcií je obdobný jako u KFM

Úvěrové cenné papíry (dlužné cenné papíry)

- pokud účetní jednotka vlastní dlužné cenné papíry po dobu delší než 1 rok, použije účet 065 Dlužné cenné papíry držené do splatnosti

B) Poskytnuté půjčky jiným subjektům (se spl. delší než 1 rok)

- tyto půjčky se rozlišují podle toho, zda má účetní jednotka v podniku dlužníka určitý podíl (použití účtů: 066, 067)

C) Termínované vklady se splatností delší než 1 rok

- používá se pro ně účet 069 Ostatní dlouhodobý finanční majetek

Zúčtovací vztahy

- obsahuje účty krátkodobých a dlouhodobých aktiv a účty krátkodobých pasiv
- třída se člení na tyto skupiny:

31 a 32 - jsou určeny pro zachycení vztahů s dodavateli a odběrateli

33 - obsahuje účty pro zúčtování se zaměstnanci a s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění

34 - obsahuje účty pro zúčtování daní (343 DPH) a účty pro dotace

35 a 46 - obsahují účty pro zúčtování se společníky

37 - obsahuje účty jiných pohledávek a závazků (378 - Jiné pohledávky, 379 - Jiné závazky)

38 - přechodné účty aktiv a pasiv (účty pro časové rozlišení a dohadné účty)

39 - obsahuje např. opravné účty opravných položek v pohledávkách

Provozní zálohy

- provozní náklady jsou na dodávku plynu, tepla apod. a pokud je účetní jednotka plátcem těchto záloh, zaúčtuje úhradu na MD účtu 314 Poskytnuté provozní zálohy a na D Pokladna nebo Bú
- pokud se jedná o zálohy na zásoby, použije se na MD účet 151 Poskytnuté zálohy na zásoby

- poskytnuté zálohy jsou pro účetní jednotku pohledávkou
- faktura od dodavatele se zaúčtuje obvyklým způsobem, např. na MD 502 - Spotřeba energie a na D účtu 321 Dodavatelé a na zúčtování zálohy se vyhotoví vnitřní účetní doklad, který se zaúčtuje na MD účtu 321 Dodavatelé a na D 314 - Poskytnuté provozní zálohy a dodavateli se uhradí pouze rozdíl mezi fakturovanou částkou a zálohou
- pokud je účetní jednotka příjemcem zálohy, zaúčtuje přijetí na MD přísluš. majetkového účtu a na D účtu 324 Přijaté provozní zálohy (účet Pasiv - závazek)
- vydaná faktura se účtuje běžným způsobem (na MD 311 Odběratelé a na D např. 602 Tržby z prodeje služeb) a vnitřní účetní doklad na přijatou zálohu se zaúčtuje na MD účtu 324 Přijaté provozní zálohy a na D 311 Odběratelé
- podle zákona o DPH jsou zálohy zdanitelným plněním (počítá se z nich DPH na vstupu a na výstupu)

Kurzové rozdíly u pohledávek a závazků

- pokud účetní jednotka eviduje pohledávky nebo závazky v cizí měně, musí je uvádět jak v částce cizí měny tak v Kč
- přepočet se uskuteční každodenním kurzem, který určuje ČNB nebo pevným kurzem, který si určí účetní jednotka
- přepočet se musí uskutečnit v den vzniku pohledávky nebo závazku (v den vystavení nebo přijetí faktury)
- další přepočet musí být proveden v den úhrady faktury a pokud je jiný kurz, vznikají kurzové rozdíly, které se účtují buď do nákladů na úč. 563 Kurzové ztráty nebo do výnosů na úč. 663 - Kurzové zisky
- neuhrazené pohledávky a závazky musí účetní jednotka přepočítat v den účetní uzávěrky a to kurzem ČNB
- tyto kurzové rozdíly se účtují stejným způsobem
-

Směnky

- jsou cenným papírem, ve kterém se dlužník zavazuje zaplatit závazek vůči věřiteli
- vystavování smenek je upraveno směnečným zákonem a směnka je soudně vymahatelná
- rozlišují se tyto typy smenek:

A) Směnky vlastní

- vyhotovuje ji dlužník a zavazuje se uhradit dlužnou částku věřiteli
- zúčastněny jsou pouze 2 osoby

B) Směnky cizí

- jsou zde účastny 3 osoby a výstavce přikazuje třetí osobě, aby za něho zaplatila dlužnou částku věřiteli
- zvláštním typem cizích smenek je směnka "Na vlastní řad", ve které je výstavce zároveň věřitelem - účastní jsou pouze 2 osoby
- v účetnictví se směnky rozdělují podle toho, zda je účetní jednotka věřitelem nebo dlužníkem:

1. Směnky k inkasu

- účetní jednotka bude směnečným věřitelem a používá se účet 312 - Směnky k inkasu a zaznamenávají se zde přijaté vlastní směnky (např. od odběratelů)
- přijetím směnky se běžná pohledávka mění na pohledávku směnečnou, což se účtuje na MD 312 Směnky k inkasu a na D 311 Odběratelé
- přijatá směnka se ocení pořizovací cenou, která se rovná hodnotě pohledávky

příklad:

1. VYFA	Za zboží	311 Odběratelé	604 Tržby za zboží	40 000,-
			(směnečná suma bude 45 000,-)	
2. směnka	úhrada faktury	312 Sm. k ink.	311 Odběr.	40 000,-
3. VUD	Směnečný úrok	312 Odběr.	662 Sm. k ink.	5 000,-

- se směnkou k inkasu je možno naložit těmito způsoby:

A) Proplacení směnky

- zaúčtujeme na MD majetkového účtu (Pokladna) a na D 312 Směn. k inkasu

B) Eskont směnky

- při něm se předá směnka bance, což se zaúčtuje na MD účtu 313 Pohledávky za eskontované cenné papíry a na D 312 Směnky k inkasu v částce směnečné sumy a při předání k eskontu se účtuje úrok na MD účtu 312 Směnky k inkasu a na D 662 Úroky (příp. s použ. účtu časového rozlišení)
- banka může na základě převzaté směnky poskytnout tzv. **eskontní úvěr**, což se zaúčtuje na straně D účtu 232 - Eskontní úvěry
- při poskytnutí úvěru si banka srazí tzv. diskont, který se zaúčtuje na MD 562 - Úroky a poplatky za poskytnutí úvěru se zaúč. na MD 568 - Ostatní finanční náklady a zbývající částku převede na účet (na MD 221 - Bankovní účty)

2. Směnky k úhradě

- v těchto směnkách je účetní jednotka směnečným dlužníkem, tzn. že uhradila svůj závazek vlastní směnkou a místo běžného závazku vznikl závazek směnečný
- tyto závazky se musí rozlišit podle doby splatnosti, přičemž pro krátkodobé se používá účet 322 - Směnky k úhradě a pro dlouhodobé účet 478 - Dlouhodobé směnky k úhradě
- souvztažný zápis bude na MD účtu 321 - Dodavatelé, popř. jiného závazkového účtu
- rozdíl mezi fakturovanou částkou a směnečnou sumou je pro účetní jednotku nákladem, který se účtuje na MD 562 - úroky

Zúčtování se zaměstnanci

- pro zúčtování se zaměstnanci je vyčleněna skupina 33 - Zúčtování se zaměstnanci a institucemi
- obsahuje tyto účty:

331 - Zaměstnanci

- zúčtovávají se zde hrubé mzdy na str. DAL a nárok na dávky sociálního zabezpečení
- na MD se účtují všechny srážky z mezd:
- sociální a zdravotní pojištění
- záloha na daň z příjmu ze závislé činnosti
- výživné (alimenty)
- srážky za škody způsobené zaměstnavateli
- výplata mezd

333 - Ostatní závazky vůči zaměstnancům

- používá se v případech, kdy zaměstnanci nejsou hned vypláceny náhrady cestovného při služební cestě a zaměstnanci nebyla vyplacena záloha
- nárok na cestovné se zaúčtuje na MD účtu 512 - Cestovné a na D 333 - Ostatní závazky vůči zaměstnancům

335 - Pohledávky za zaměstnanci

- používají se pro zúčtování záloh na služební cestu, nákupy, pro předpisy náhrad za způsobené škody nebo manka

336 - Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění

- používá se pro evidenci a odvod sociálního a zdravotního pojištění a dávek nemocenského zabezpečení

16. náklady a 18.výnosy

- náklady jsou peněžním vyjádřením spotřeby majetku (materiálu), práce služeb, energií, ... a opotřebení DM
- náklady se odlišují od výdajů, které jsou pouhým úbytkem majetku (výplata mezd)
- výnosy - vznikají při realizaci účetní jednotky např. prodeje

Členění nákladů a výnosů

1.) V závislosti na objemu provozních výnosů - fixní, variabilní

2.) Podle struktury výsledku hospodaření

a) provozní

- jsou to náklady a výnosy - vznikají při hlavní činnosti účetní jednotky
- v účtové osnově jsou pro provozní náklady vyčleněny účtové skupiny 50-55, které zahrnují spotřebované nákupy, služby, ostatní náklady, daně a poplatky, jiné provozní náklady a odpisy DM
- pro provozní výnosy jsou vyčleněny skupiny 60-64, které zahrnují tržby za vlastní výkony a zboží, změny stavu zásob a aktivace, jiné provozní výnosy
- porovnáním provozních výnosů a nákladů zjistí účetní jednotka provozní výsledek hospodaření

b) finanční náklady a výnosy

- vznikají při finančních činnostech podniku
- pro finanční náklady jsou vyčleněny účtové skupiny 56-57, ve kterých se účtuje např. pořizovací cena prodaných cenných papírů, kurzové ztráty, poplatky za vedení účtu
- pro finanční výnosy je určena skupina 66, ve které se zaznamenávají např. tržby z prodeje cenných papírů, kurzové zisky
- porovnáním finančních nákladů a výnosů se určí výsledek hospodaření, který společně s porovnáním výsledku hospodaření tvoří **výsledek hospodaření z běžné činnosti**

c) mimořádné náklady a výnosy

- ty vznikají v důsledku neočekávaných událostí (např. živelné pohromy)
- výnosem jsou náhrady za tyto události od pojišťovny
- o mimořádných nákladech se účtuje ve skupině 58, o výnosech v 68

3.) Podle způsobu výpočtu (kalkulační středisko)

- rozdělujeme je na přímé a nepřímé

PŘÍMÉ NÁKLADY - přímý materiál, přímé mzdy (výrob. prac.) -> podle THN

NEPŘÍMÉ NÁKLADY - výpočet dělením

4.) 1. VÚD	Úbytek prod. výr. ve vlastních nákl. (zp. A)	ZSV	Výrobky
60 000,-			
2. VÚD Prodané výrobky nebyla ke dni uzávěrky vystavena faktura	385 Příj. příš. obd	TZVV	75
000,-			
další období:			
1. VYFA Prodané výrobky	Odběr. 311	385 Příj. p. o.	5 000,-
142/7.3			
1. VBÚ Zaplacené nájemné	381 Nákl. příš. obd.	BÚ 221	96
000,-			

2. VÚD Poměr. část náj. za r. 2004 000,-	518 Ost. sl	381 Nák. př. obd.	16
r. 2005			
1. VÚD Pom. část náj. za r. 2005 000,-	518 Ost. sl.	381 Nákl. př. obd.	48
r. 2006			
1. VÚD Pom. část náj. za r. 2006 000,-	518 Ost. sl.	381 Nákl. př. obd.	32
144/7.4			
1. VÚD Náklady na technický rozvoj:			
a) spotř. mat.	501 Spotř. mat.	112 MNS	200
000,-			
b) mzdy zaměst.	521 Mzdové nákl.	331 Zaměst.	100
000,-			
c) soc. a zdr. poj. z mezd	524 Zák. soc. p.	336 ZISZZP	35
000,-			
d) služby od ext. dodav.			
- sml. c.	518 Ost. služby	-	115
000,-			
- DPH	343 DPH	-	21
850,-			
- celkem	-	321 Dodav.	136
850,-			
2. VÚD Rozl. nákl. na tech. rozvoj 000,-	382 Kompl. nák.	555 Tv. a zúč. k.n.	450
3. VÚD Pom. část nákl. za r. 2004 000,-	555 Tv. a zúč. k.n	382 Kompl. nák.	150
roky 2005 a 2006 se účtují stejně			
144/7.5			
1. VÚD Rozh. o odm. za r. 2004	Mzd. nákl.		
383 Výd. př. obd. 400 000,-			
další obd.			
1. VÚD Nárok man. na výpl. v únoru 000,-	Výdaje př. obd.	331 Zaměstnanci	400
7.6			
1. VBÚ Přij. polol. školné 000,-	BÚ	384 Výn. př. obd.	640
2. VÚD Čas. rozl. školného 000,-	384	602 TRz. ž zp. sl.	512
další obd.			
1. VÚD Čas. rozl. školného 000,-	384	602	128
146/7.7			
1. VÚD Čas. rozl. výnosů za r. 2004	385 Př. př. obd.	602	2 000,-

další úč. obd.

1. VÚD	Čas. rozl. výnosů	385	Př. př. obd. 602	6 000,-
2. VBÚ	Příjem kurzovného	BÚ	385	8 000,-

147/7.8

1. VÚD	Odhad spotř. energie	502 Spotř. en.	389 DÚP	70
000,-				

další obd.

1. DOFA El. energie obd. 2004				
- sml. c.	389 DÚP	-		55
000,-				
- DPH	343 DPH	-		10
450,-				
- celkem	-	Dodav.		65
450,-				
2. VÚD	Vyúčt. rozdílů	DÚP	502 Spotř. en.	15
000,-				

1. VÚD	Odhadnutá výše poj. náhrady	388 DOA	648 Jiné pr. výn.	150
000,-				

další úč. období

1. VBÚ	Průk. pojist. náhrady	221	388	152
000,-				
2. VÚD	Zruš. zůstatku doh. pol.	388	648	
2 000,-				

150/7.10

1. VÚD	Tvorba rezervy a) rok 2002	552 Tv. a zúč. z. r.	451 Rezervy zák.	80
000,-				

b), c) stejně

2. DOFA Oprava stroje				
- sml. c.	Opravy a udrž.	-		200
000,-	DPH	-		
38 000,-				
- celkem	-	Dodav.		238
000,-				
3. VÚD	Snížení nákl. zúč. rez.	451 Rez. zák.	552 Tv. a zúč. z. r.	240
000,-				

př. účtování u plátce DPH v roce 2005

1. VBÚ	a) přijato nájem. z nebyt. prostor na 1. pol. příštího roku	BÚ 221	384 Výn. příš. obd.	54
000,-				
b) zapl. záloha na el.energ.	314 Posk. prov. zál.	221 BÚ		29
750,-				
2. VPD	Zapl. havar. poj. na list. 2005- říjen 2006	384 Nákl. příš. obd.	211 Pokl.	18
000,-				

3. VÚD Předpokl. náhr. od poj. za opravu havar. auta 000,-	388 DÚA	648 Jiné prov. výn. 100	
4. VÚD Část. za telef. hovory v pros. 2005 odhad. na 8 000,-	518 Ostat. služ.	389 DÚP	8 000,-
5. VÚD Odhad. částka za spotř. el. energii 000,-	502 Spotř. ener.	389 DÚP	44
6. VÚD Časové rozl. nájmu prodejny za pros. 2005 bude zapl. v lednu 2006 000,-	518 Ost. služby	383 Výd. příšt. o.	10
7. VÚD Zúčt. převz. dodávky materiálu, na kterou nedošla faktura 000,-	111 Poř. mat.	389 DÚP	54
8. VÚD Čas. rozlišení havarij. pojištění	568 Ost. fin. nákl.	384 Nákl. příš. obd.	3 000,-

účet. v roce 2006

1. DOFA Vyúčtování za tel. za prosinec 2005

- sml. c	DÚP 389	-	9 000,-
- 19% DPH	DPH 343	-	1 710,-
- celkem	-	Dodav.	10
710,-			

b) rozdíl	518 Ost.sl.	DÚP 389	1 000,-
-----------	-------------	---------	---------

2. DOFA Vyúčt. zboží, které bylo dodáno v prosinci 2005

- sml. c	DÚP 389	-	54
- 19% DPH	DPH 343	-	10
- celkem	-	Dodav. 321	
260,-			
64 260,-			

3a) DOFA Spotř. el. energie v prosinci 2005

- sml.c	DÚP	-	44
- 19 % DPH	DPH	-	8 360,-
- celkem	-	Dodav.321	52
360,-			

b) VÚD Zúčtování zálohy	Dodav.	Posk. prov. z.	29
750,-			

4. VBÚ a) úhrada faktury za energii	Dodav.	BÚ	52
360,-			
b) náhrada od pojišťovny	BÚ	DÚA	100
000,-			
c) úhrada nájemného	Výd. příš. obd.	BÚ	10
000,-			

5. VÚD Časové rozlišení havarijního pojiš. za r. 2006	OFN 568	Nákl. p. obd 381	15
000,-			

6. VÚD Vyúčt. předem přijat. pronájmu	384 Výn. př. obd.	602 Trz. z p. sl.	54
000,-			

Další příklad:

1. VPD Předplat. odb. časopisu na příští rok	381 Nákl. př. obd.	Pokl.	2 400,-
2. Výdejka Spotř. mat. při přípravě nové výroby, která bude zah. v dalším roce			

	Spotř. mat.	MNS	400
000,-			
3. VÚD Tvorba rezervy na opravu střechy budovy skladu podle prop. nákladů (tvořena již 4 roky předtím, roční částka 70 000,-			
	Tvor. a zúčt. r. z. 552	Rez. zák. 45	70
000,-			
4. PPD Nájemce uhradil náj. na obd. listopad až duben, měs. náj. 12 000,-			
a)	Pokl. 211	602 Trž. z prod. sl. 24	
000,-			
b)	Pokl. 211	384 Výn. příš. obd. 48	
000,-			
5. VÚD a) hrubé mzdy zaměst. při příp. nové výroby	521 Mzdové nákl.	331 Zam.	200
000,-			
b) pojist. hraz. zaměstnav.	524 Zák. soc. a zdr. p.	336 ZISZZP	70
000,-			
6. VÚD Úbytek prod. výrobků ve vl. nákl.	613 ZSV	123 Výrobky	110
000,-			
7. DOFA Služby při příp. nové výroby			
- sml. c	Ost. služ. 518	-	130
000,-			
- DPH	DPH	-	24
700,-			
- celkem	-	Dodav.	154
700,-			
8. VÚD Prod., ale nevyfakt. výrobky	385 Příj. příš. obd.	601 Trž. za vl. v.	145
000,-			
9. VÚD Čas. rozl. nákl. na přípr. nové výroby	382 Kompl. nákl. př. obd.	555 Tv. a zúčt. k. n. př. o.	800
000,-			
10. VÚD Výsledky inventarizace			
a) schodek v pokl.	Manka a šk. na fm	Pokladna	850,-
b) přebytek cenin	Ceniny	Ost. f. výn.	400,-
11. VÚD Schodek v pokl. předepsán k úhradě v plné výši 335 PZZ		668 Ost. fin. výn.	850,-

další úč. období:

1. VÚD Zúčt. předplat. odbor. časopisu	Spotř. mat.	381 Nákl. příš. období	
2 400,-			
2. a) DOFA Oprava střechy skladu			
- sml. c	511 Opravy a udrž.	-	550
000,-			
- DPH	343 DPH	-	104
500,-			
- celkem	-	Dodavatelé	654
500,-			
b) Zúčt. rezervy	451 Rez. zák.	552 Tv. a zúč. z. r.	350
000,-			

3. VÚD Poměrná část nájemného za rok 2006	384 Vým. př. obd.	602 Trž. z prod. služ.	48
000,-			
4. VÚD Poměr. část nákl. na přípr.nové výroby (předpokl. se 4 roky)	555 Tv. a zúčt. k. n	382 Kompl. nákl. př. obd.	
200 000,-			
5. VYFA Vyúčt. prodeje výrob. z minul. roku			
- sml. c	-	358	145
000,-			
- DPH	-	343	27
555,-			
- celkem	Odběr.	-	172
555,-			
6. VÚD Srážka pokladníkovi ze mzdy za schodek v pokl.	331 Zaměst.	335 PZZ	850,-

Daňové hledisko

- podle zákona o dani z příjmů musí rozhodnout, zda je náklad daňově uznatelným, popř. zda se výnos zahrnuje do základu daně
- při účtování nákladů a výnosů je nutné dodržet tyto zásady:
  1. Pro účtování se používají výsledkové účty z účtových tříd 5 - Náklady a 6 - Výnosy
  2. Na výsledkových účtech se účtuje narůstajícím způsobem, tzn. že se účtuje zpravidla na jedné straně, pouze u některých účtových skupin se účtuje na obou stranách účtů
  3. Při uzávěrce se zůstatky výsledkových účtů převádějí na účet 710 - ÚZZ, ve kterém jsou náklady na straně MD, výnosy na straně D. Výsledek hospodaření se z účtu 710- UZZ převádí na účet 702 - KÚR
  4. Do účetního období musí být zahrnuty všechny náklady a výnosy, proto se provádí časové rozlišení nákladů a výnosů, např. náhrady škod se musí zaúčtovat do stejného období, jako vzniklá škoda
  5. U nákladů a výnosů nesmí docházet ke vzájemné kompenzaci (např. u kurzových rozdílů, u úroků, atd)
  6. Pokud dochází dodatečně k opravě nákladů nebo výnosů, účtuje se tato oprava do nákladů nebo výnosů běžného období

137/7.1

1. VPD Zapl. pojistné ze zák. odpov.	Ost. fin. nákl. 568	Pokladna 211	14 000
2. VÚD a) hrubé mzdy společníků	522-Mzd. nákl. spol.	366-Závaz. ke spol.	
24500,-			
b) zdravotní pojištění	366-Záv. ke spol.	ZISZZP 336	1103,-
c) sociální pojištění	366-Záv. ke sp.	ZISZZP 336	1960,
d) záloha na daň	366-Záv. ke sp.	OPD 342	1965,-
e) soc. a zdrav. poj. hraz. zam.	524-Zák.soc.zdrav.	ZISZZP 336	8575,-
3. VBÚ Záloha na silniční daň	345-Ost.daně a popl.	BÚ 221	2400,-
4. VÚD Předpis sil. daně	531-Daň siln.	345-ODP	2400,-

5. DOFA FA za reklamu 000,-	518-Ost.služ.	Dodav. 321	10
6. VBÚ Dar na povodně	543-Dary	BÚ-221	5000,-
7. VPD Proplacení cest. náhrad	512-Cestovné	Pokl. 211	4100,-
8. DOFA Nákup stravenek	Ceniny 213/2	321-Dodav.	2000,-
9. VÚD Výdej stravenek			
a) dan. uzn. nákl. 55%	Zák. soc. n. 527	Ceniny 213	1100,-
b) daň. neuz.n n.	Ost. soc. n. 528	Ceniny 213	100,-
c) pohl. za zam.	PZZ 335	Ceniny 213	800,-
10. VPD Nákup benzínu			
- sml. c.	Spotř. mat.	-	756,50
- DPH	DPH	-	143,50
- celkem	-	Pokl. 211	900,-
11. VPD Nákup pro zaměstnance	Nákl. na repr. 513	Pok. 211	200,-
12. VÚD Manko ve skladu zboží 000,-	Mank. a šk. z p. č. 549	Zb. ns skl 132	25
13. DOFA Spotřeba plynu			
- sml. c.	Spotř. en. 502	-	8 000,-
- DPH 19%	DPH 343	-	1 520,-
- celkem	-	Dodav. 321	9 520,-
14. VBÚ Úroky z provozního úvěru	Úroky 662	BÚ 221	15 000
139/7.2			
1. VYFA Prodej nábytku			
- sml. c.	-	TZVV	100
000,-			
- DPH	-	343	19
000,-			
- celkem	Odběr.	-	119
000,-			
2. VÚD Úbytek prodaného nábytku 000,-	ZSV 613	Výrobky 123	100
3. a) PPD Prodej nepotř. zásoby dřeva			
sml.c	-	642 Tr. z pr.m	20
000,-			
dph	-	DPH	7 750,-
celk.	Pokl.	-	27 750,-
b) VÚD Úbytek prod. dřeva 000,-	Prod. mat. 542	MNS 112	20
4. VYFA Předpis penále za pozd. úhr. fakt. 000,-	Odběr. 311	644 Sml. pok.	10
5. VBÚ a) smluvní penále od odb. 000,-	BÚ 221	311 Odb.	10
b) připsané úroky	BÚ 221	662 Úroky	1000,-
6. VÚD Přebytek pošt. znám.	Ceniny 213	668 Ost.f.v	2 000,-

7. Vyúč.od poj.	Přízn. náhr. pojišť. za zciz. auto	Jiné pohl. 348	648 Jiné p. v	95
000,-				
1. VÚD	Podle dar. sml. před. nem. 2 poč. s pořiz. cenou po 46 000,-, oprávky u kaž. poč. 32 500,-			
a) Dodatečný odpis	Dary 543	Opr. k SMV 082	27	
000,-				
b) Vyřazení z evid.	Opr. k SMV	SMV 022		
92 000,-				
c) Výpočet DPH	DPH 343	Dary543	5 130,-	
2. VÚD	Tvorba rezervy na opravu výr. zařízení zař. do 2. odpis. skupiny			
	Tvor. a zúč. z. r 552	451 - Rezervy zák.	30	
000,-				
3. VPD	Nákup občerstvení pro obch. partnera			
	-sml. c	513 Nákl. za repr.	Pokl. 211	3 570,-
			(není nárok na odpočet DPH)	
4. PPD	Prodej nepotřebného materiálu ve sml. c.			
	- sml. c	Pokl. 211	-	19
635,-				
	- DPH	-	343 DPH	3 135,-
	- celkem	-	Trž. z prod. m. 642	16
500,-				
5. VÚD	Výdej kolků při soudním řízení	ODP 538	Ceniny 213	2 000,-
6. Výdejka na prodaný materiál	Prodaný materiál 542	MNS 112		12
200,-				
7. VÚD	Zúčtování se společníky			
a) hrubé mzdy	522 Mzd. nákl. spol. a č. d	366 Záv. ke spol. ...	70	
000,-				
b) zdrav. poj.	366	336 ZISZZP	3 150,-	
c) soc. poj.	366	336 ZISZZP	5 600,-	
d(zál. na daň z příj. ze záv. č.	366	OPD 342	9 100,-	
e) srážka výživ.	366	Jiné závaz. 379	4 200,-	
8. VPD	Nákup odbor. literatury			
	- sml. c	Spotř. mat. 501	-	600,-
	- DPH	DPH 343	-	114,-
	- celkem	-	Pokl. 211	714,-
9. Příjemka	Převzetí dokončených výrobků na sklad	Výrobky 123.	ZSV 613	420
000,-				
10. VÚD	Při nehodě byl zničen os. aut. neoprav. způs., VC - 360 000,- ; dos. opr. 212 500,- ; aut. byl vyřazen z evid., na sklad přev. nepouž. souč. 8 200,-			
a) dodat. odpis	Manka a šk. z p. č.	Oprávky k SMV 082	47	
500,-				
b) vyřaz. z evid.	Oprávky k SMV 082	SMV	360	
000,-				
c) souč. na skl.	MNS 112	Jiné prov. výn. 648	8 200,-	
11. VÚD	Výdej stravenek zaměst. v hodn. 7 500,-, zam. hradí 70% hodn., zbytek hradí zaměst.			
a) zák. náklady	Zák. soc. nákl. 527	Ceniny 213	4 125,-	
b) ost. nákl.	Ost. soc. nákl. 528	Ceniny 213	1 125,-	

c) plac. zam.	PZZ	Ceniny 213	2 250,-
12. VYFA Prodej výrobků			
- sml. c	-	TZVV 601	310
000,-			
- DPH	-	DPH 343	58
900,-			
- celkem	Odběr.	-	368
900,-			
13. Příjemka Převzetí dar. mat.	MNS 112	Ost. kap. f. 413	11
600,-			
14. VÚD Do konce úč. období nedošlo od poj. vyúčt. náhr. škody za os. aut.			
	DOA 388	Ost. prov. v. 648	105
000,-			
Další účetní období			
<hr/>			
1. DOFA Oprava výrob. zařízení			
- sml. c	Opravy a udrž.	-	
110 000,-			
- DPH	DPH 343	-	20
900,-			
- celkem	-	Dodav. 131	130
900,-			
2. VÚD Čerpání rezervy na opravu výr. zařízení (rez. tvořena ve třech předch. letech)			
	451 Rez. zákon.	552 Tvorba a zúč. z. r.	90
000,-			
3. Vyúčt. od poj. Poj. zúčt. nárok na náhr.			
1. předep. náhrada	Jiné pohl. 378	-	107
500,-			
2. oček. náhrada	-	DOA 388	105
000,-			
3. rozdíl	-	Ost. prov. v.	2 500,-

Časové rozlišení nákladů a výnosů

- podle účetních předpisů musí být do každého účetního období zaúčtovány všechny náklady a výnosy, které se k němu věcně a časově vztahují
- protože se náklady a výnosy nemusí časově shodovat s výdaji a příjmy, dochází k časovému rozlišení, které je dvojího typu:

1. časové rozlišení v širším smyslu

- u něho není předem známa přesně částka, příp. účel vynaložení
- při tomto časovém rozlišení se používají dohadné účty, účty rezerv, popř. opravné položky

2. časové rozlišení v užším smyslu

- při něm jsou přesně známy jak částka, tak i účel a období
- mohou nastat tyto možnosti:

A) Náklady příštích období

- vznikají v situaci, že účetní jednotka v běžném období uskuteční výdaj, ale náklad se vztahuje až k následujícímu období

- takový výdaj se zaúčtuje na MD 381 - Náklady příštích období a na D přísl. maj. účtu
- při uzávěrce se účet 381 - Nákl. příš. období uzavře obdobně jako další účty aktiv a v dalším období dojde k zúčtování do nákladů na MD z účt. tř. 5 a na D úč. 381 - Nákl. příš. období
- k tomuto účtování dochází například u předem placeného nájemného, u předplatného časopisů aj.

příklad:

1. VPD Úč. jednotka zaplatila nájem. na období list. 2005 - duben 2006 měsíčně. nájemné činí 8 000,-, úhrada v říj. 2005
381 Nákl. příš. období Pokl.

48 000,-

2. VÚD Časové rozliš. nájemného na konci roku

Ost. služby 518 381
16 000,-

3. VÚD Účetní uzávěrka účtu 381 702 - KÚR 381
32 000,-

další účetní období - otevření účtu 381

1. VÚD 381 PÚR
32 000,-

2. VÚD Zúčtování poměrné části nájemného 518 Ost. služby Nákl.
příš. období 32000,-

B) Komplexní náklady příštích období

- tyto náklady vznikají v případě, že je vynaloženo více nákladových položek na stejný účel, např. příprava nové výroby, dlouhodobá propagační akce, aj.
- jednotlivé náklady se v průběhu období účtují běžným způsobem a na konci období dojde k jejich zúčtování zápisem na MD účtu 382 - Komplexní náklady příštích období a na D účtu 555 - Tvorba a zúčtování komplexních nákladů příštích období
- v dalších obdobích dojde k přeúčtování zápisem na MD účtu 555 - Tvorba a zúčtování komplexních nákladů příštích období a na D účtu 382 Komplexní náklady příštích období, přičemž rozpuštění těchto nákladů nesmí trvat déle než 4 účetní období

Příklad:

1. Výdejka Mat. spotř. při příp. nové výr. 501 Sp.mat. MNS 200 000,-
2. VÚD a) hrubé mzdy zam. - nov. výr. 521 Mzd. nák. Zam. 331 180 000,-
b) soc. a zdrav. poj. hraz. zam. 524 Zák. soc. p. ZISZZP 336 63 000,-
3. DOFA Exter. služ. při příp. nové výr.
- sml. c. 518 Ost. služ. - 97000,-
- DPH DPH - 18 430,-
- celkem - DOdav. 115 400,-
4. VÚD Zúčt. nákl. na příp. nové výr. při uzáv. 382 Kom.nák. 552 Tv. a z. 540 000,-

Další účetní období

1. VÚD Pom. část nák. na příp. nové výr. (3r) 555 382 180 000,-

C) Výdaje příštích období

- vznikají v případě, že v běžném období došlo ke vzniku nákladu, který bude uhrazen až v dalším roce, např. pozadu placené nájemné
- vzniklý náklad se zaúčtuje běžným způsobem na MD účtu z účtové třídy 5 se souvztažným zápisem na D účtu 383 - Výdaje příštích období a úhrada v dalším roce se účtuje na MD 383 - Výdaje příštích období a na D přísluš. majetkového účtu, např. 211 Pokladna

Příklad:

Účetní jednotka uzavřela nájemní smlouvu na období listopad 2005 - duben 2006. Měsíční nájemné činí 12 000,- a uhrazeno bude 30. dubna 2006 hotově.

1. VÚD Nájemné za list.-pros. 2005	Ost.sluz. 518	383 Výdaje příš. obd.	24 000,-
<i>další rok:</i>			
2. VPD Uhraz. nájemné			
- vyrovnaní výdaj. př. o.	383	-	24 000,-
- náj. za rok 2006	518 Ost. sl.	-	48 000,-
- celk.	-	Pokl.	72 000,-

D) Výnosy příštích období

- jedná se o částky, které byly v běžném období přijaty, ale výnos se vztahuje až k dalšímu období, např. předem zaplacené nájemné u pronajímatele
- přijatá částka se zaúčtuje na MD přísl. majetkového účtu a na D účtu 384 Výnosy příštích období a v dalším období dojde k zúčtování do výnosů zápisem na MD účtu 384 Výnosy příštích období a na D účtu z úč. třídy 6, např. Tržby z prodeje služeb

Příklad:

1. VBÚ Přijato náj. za obd. září 2005-ún. 2006	BÚ	384 Výn. z př. o.	36 000,-
2. VÚD Časové rozl. nájem. při úč. uz.	384 Výn.z př. ob.	602 Trž. z p. s.	24 000,-
<i>další období:</i>			
1. VÚD Náj. za rok 2006	384 Výn. z p. o.	602 Trž. z p. s.	12 000,-

E) Příjmy příštích období

- vznikají v případě, že účetní jednotka v běžném období realizovala výnos, který nebyl odběratelem ani zaplacen ani mu nebyl vyfakturován
- pro účtování se použije na MD účet 385 Příjmy příštích období a na D účet z účt. třídy 6, např. 602 a v dalším období se zaúčtuje na MD přísl. majetk. účtu a na D účtu 385 - Příjmy příštích období

Příklad:

1. VÚD Úbytek prod. výr. ve vlastních nákl. (zp. A)	ZSV	Výrobky	60 000,-
---	-----	---------	----------

2. VÚD Prodané výrobky nebyla ke dni uzávěrky vystavena faktura 385 Příj. příš. obd TZVV 000,-			75
další období:			
1. VYFA Prodané výrobky 142/7.3	Odběr. 311	385 Příj. p. o.	5 000,-
1. VBÚ Zapláceno nájemné 000,-	381 Nákl. příš. obd.	BÚ 221	96
2. VÚD Poměr. část náj. za r. 2004 000,- r. 2005	518 Ost. sl	381 Nákl. př. obd.	16
1. VÚD Pom. část náj. za r. 2005 000,- r. 2006	518 Ost. sl.	381 Nákl. př. obd.	48
1. VÚD Pom. část náj. za r. 2006 000,-	518 Ost. sl.	381 Nákl. př. obd.	32
144/7.4			
1. VÚD Náklady na technický rozvoj:			
a) spotř. mat. 000,-	501 Spotř. mat.	112 MNS	200
b) mzdy zaměst. 000,-	521 Mzdové nákl.	331 Zaměst.	100
c) soc. a zdr. poj. z mezd 000,-	524 Zák. soc. p.	336 ZISZZP	35
d) služby od ext. dodav.			
- sml. c. 000,-	518 Ost. služby	-	115
- DPH 850,-	343 DPH	-	21
- celkem 850,-	-	321 Dodav.	136
2. VÚD Rozl. nákl. na tech. rozvoj 000,-	382 Kompl. nák.	555 Tv. a zúč. k.n.	450
3. VÚD Pom. část nákl. za r. 2004 000,- roky 2005 a 2006 se účtují stejně	555 Tv. a zúč. k.n	382 Kompl. nák.	150
144/7.5			
1. VÚD Rozh. o odm. za r. 2004 383 Výd. př. obd. 400 000,- další obd.	Mzd. nákl.		
1. VÚD Nárok man. na výpl. v únoru 000,-	Výdaje př. obd.	331 Zaměstnanci	400
7.6			
1. VBÚ Příj. polol. školné 000,-	BÚ	384 Výn. př. obd.	640

2. VÚD Čas. rozl. školného 000,- další obd.	384	602 TRz. ž zp. sl.	512
1. VÚD Čas. rozl. školného 000,-	384	602	128
146/7.7			
1. VÚD Čas. rozl. výnosů za r. 2004 další úč. obd.	385 Př. př. obd.	602	2 000,-
1. VÚD Čas. rozl. výnosů	385	Př. př. obd. 602	6 000,-
2. VBÚ Příjem kurzovního	BÚ	385	8 000,-
147/7.8			
1. VÚD Odhad spotř. energie 000,- další obd.	502 Spotř. en.	389 DÚP	70
I. DOFA El. energie obd. 2004			
- sml. c. 000,-	389 DÚP	-	55
- DPH 450,-	343 DPH	-	10
- celkem 450,-	-	Dodav.	65
2. VÚD Vyúčt. rozdílu 000,-	DÚP	502 Spotř. en.	15
1. VÚD Odhadnutá výše poj. náhrady 000,- další úč. období	388 DOA	648 Jiné pr. výn.	150
1. VBÚ Průk. pojist. náhrady 000,-	221	388	152
2. VÚD Zruš. zůstatku doh. pol. 2 000,-	388	648	
150/7.10			
1. VÚD Tvorba rezervy a) rok 2002 000,- b), c) stejně	552 Tv. a zúč. z. r.	451 Rezervy zák.	80
2. DOFA Oprava stroje			
- sml. c. 000,-	Opravy a udrž.	-	200
- DPH 38 000,-	DPH	-	
- celkem 000,-	-	Dodav.	238
3. VÚD Snížení nákl. zúč. rez. 000,-	451 Rez. zák.	552 Tv. a zúč. z. r.	240

př. účtování u plátce DPH v roce 2005

1. VBÚ	a) přijato nájem. z nebyt. prostor na 1. pol. příštího roku	BÚ 221	384 Výn. příš. obd. 54	000,-
	b) zapl. záloha na el.energ.	314 Posk. prov. zál.	221 BÚ	29
750,-				
2. VPD	Zapl. havar. poj. na list. 2005- říjen 2006	384 Nákl. příš. obd.	211 Pokl.	18
000,-				
3. VÚD	Předpokl. náhr. od poj. za opravu havar. auta	388 DÚA	648 Jiné prov. výn. 100	000,-
4. VÚD	Část. za telef. hovory v pros. 2005 odhad. na 8 000,-	518 Ostat. služ.	389 DÚP	8 000,-
5. VÚD	Odhad. částka za spotř. el. energii	502 Spotř. ener.	389 DÚP	44
000,-				
6. VÚD	Časové rozl. nájmu prodejny za pros. 2005 bude zapl. v lednu 2006	518 Ost. služby	383 Výd. příšt. o.	10
000,-				
7. VÚD	Zúčt. převz. dodávky materiálu, na kterou nedošla faktura	111 Poř. mat.	389 DÚP	54
000,-				
8. VÚD	Čas. rozlišení havarij. pojištění	568 Ost. fin. nákl.	384 Nákl. příš. obd. 3 000,-	

účet. v roce 2006

1. DOFA Vyúčtování za tel. za prosinec 2005

- sml. c	DÚP 389	-	9 000,-
- 19% DPH	DPH 343	-	1 710,-
- celkem	-	Dodav.	10
710,-			

b) rozdíl	518 Ost.sl.	DÚP 389	1 000,-
-----------	-------------	---------	---------

2. DOFA Vyúčt. zboží, které bylo dodáno v prosinci 2005

- sml. c	DÚP 389	-	54
- 19% DPH	DPH 343	-	10
260,-	-	Dodav. 321	
64 260,-			

3a) DOFA Spotř. el. energie v prosinci 2005

- sml.c	DÚP	-	44
- 19 % DPH	DPH	-	8 360,-
- celkem	-	Dodav.321	52
360,-			

b) VÚD Zúčtování zálohy	Dodav.	Posk. prov. z.	29
750,-			

4. VBÚ	a) úhrada faktury za energii	Dodav.	BÚ	52
360,-				
	b) náhrada od pojišťovny	BÚ	DÚA	100
000,-				
	c) úhrada nájemného	Výd. příš. obd.	BÚ	10
000,-				

5. VÚD Časové rozlišení havarijního pojiš. za r. 2006 000,-	OFN 568	Nákl. p. obd 381	15
6. VÚD Vyúčt. předem přijat. pronájmu 000,-	384 Vým. př. obd.	602 Trz. z p. sl.	54
Další příklad:			
1. VPD Předplat. odb. časopisu na příští rok	381 Nákl. př. obd.	Pokl.	2 400,-
2. Výdejka Spotř. mat. při přípravě nové výroby, která bude zah. v dalším roce 000,-	Spotř. mat.	MNS	400
3. VÚD Tvorba rezervy na opravu střechy budovy skladu podle prop. nákladů (tvořena již 4 roky předtím, roční částka 70 000,-	Tvor. a zúčt. r. z. 552	Rez. zák. 45	70
4. PPD Nájemce uhradil náj. na obd. listopad až duben, měs. náj. 12 000,-			
a)	Pokl. 211	602 Trž. z prod. sl. 24	
000,-			
b)	Pokl. 211	384 Vým. příš. obd. 48	
000,-			
5. VÚD a) hrubé mzdy zaměst. při příp. nové výroby	521 Mzdové nákl.	331 Zam.	200
000,-			
b) pojist. hraz. zaměstnav.	524 Zák. soc. a zdr. p.	336 ZISZZP	70
000,-			
6. VÚD Úbytek prod. výrobků ve vl. nákl.	613 ZSV	123 Výrobky	110
000,-			
7. DOFA Služby při příp. nové výroby			
- sml. c	Ost. služ. 518	-	130
000,-			
- DPH	DPH	-	24
700,-			
- celkem	-	Dodav.	154
700,-			
8. VÚD Prod., ale nevyfakt. výrobky	385 Příj. příš. obd.	601 Trž. za vl. v.	145
000,-			
9. VÚD Čas. rozl. nákl. na přípr. nové výroby	382 Kompl. nákl. př. obd.	555 Tv. a zúčt. k. n. př. o.	800
000,-			
10. VÚD Výsledky inventarizace			
a) schodek v pokl.	Manka a šk. na fm	Pokladna	850,-
b) přebytek cenin	Ceniny	Ost. f. výn.	400,-
11. VÚD Schodek v pokl. předepsán k úhradě v plné výši 335 PZZ		668 Ost. fin. výn.	850,-

další úč. období:

1. VÚD Zúčt. předplat. odbor. časopisu 2 400,-	Spotř. mat.	381 Nákl. příš. období	
2. a) DOFA Oprava střechy skladu			

000,-	- sml. c	511 Opravy a udrž.	-	550
	- DPH	343 DPH	-	104
500,-	- celkem	-	Dodavatelé	654
500,-	b) Zúčt. rezervy	451 Rez. zák.	552 Tv. a zúč. z. r.	350
000,-				
3. VÚD Poměrná část nájemného za rok 2006		384 Výn. př. obd.	602 Trž. z prod. služ.	48
000,-				
4. VÚD Poměr. část nákl. na přípr.nové výroby (předpokl. se 4 roky)		555 Tv. a zúčt. k. n	382 Kompl. nákl. př. obd.	
200 000,-				
5. VYFA Vyúčt. prodeje výrob. z minul. roku				
	- sml. c	-	358	145
000,-				
	- DPH	-	343	27
555,-				
	- celkem	Odběr.	-	172
555,-				
6. VÚD Srážka pokladníkovi ze mzdy za schodek v pokl.	331 Zaměst.	335 PZZ		850,-

- Cennémi' DLM, oceňovacími' pro' por'izování, odpisy, uctívání.
pořizování, odpisy, uctívání

19. DLOUHODOBÝ MAJETEK

DHM
DNM
DFM

- pro účtování dlouhodobého majetku je vyčleněna účtová třída 0, přičemž pro DNM se používá skupina 01 a název DNM (např. 013 - Software)
- dále pro Dlouhodobý hmotný majetek odepisovaný je skupina 02 (např. 022 SMV)
- pro neodpisovaný majetek je skupina 03 Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný (např. účet 031 - Pozemky)
- pro Dlouhodobý finanční majetek je skupina 06 Dlouhodobý finanční majetek (např. účet 069 Ostatní dlouhodobý finanční majetek)
- ve skupinách 07 a 08 jsou účty opravek (oprávky jsou účty pasiv)
- dále jsou v účtové třídě skupiny 04 pro pořizování dlouhodobého majetku a skupina 05 pro zálohy na dlouhodobý majetek

Oceňování DHM

a) Pořizovací cena

- používá se u nakoupeného DNM a DHM, u nakoupených cenných papírů s dobou držení delší než 1 rok

b) Reprodukční pořizovací cena

- používá se u přijatých darů nebo u převodu z osobního vlastnictví a u finančního leasingu (bezúplatného převzetí)

c) Vlastní náklady

- u DHM vlastní výroby (software ...)

d) Jmenovitá hodnota

- pouze u DFM - poskytnuté dlouhodobé půjčky

Způsoby pořizování DHM a DNM

1) Nákup

- při nákupu se používá přísl. účet ze skupiny 04 Pořízení DHM (na MD) a na D Dodavatelé 321 nebo Pokladna 211 nebo 221 BÚ
- zařazení majetku do evidence firmy se účtuje na přísl. majetkový účet, např. 022 SMV a na D účet ze skupiny 04
- pokud dodavatel požaduje úhradu zálohy, účtuje se záloha na MD účtu ze skupiny 05 Poskytnuté zálohy na DHM a na D většinou 221 BÚ
- došlá záloha se zaúčtuje obvyklým způsobem a vyhotoví se vnitřní účetní doklad na zúčtování zálohy na MD 321 Dodavatelé na D účtu ze skupiny 05 Poskytnuté zálohy
- dodavateli se doplácí pouze rozdíl mezi fakturovanou částkou a zaplacenou zálohou

2) Vlastní výroba DHM

- např. vlastní výroba softwaru, SMV, budovy
- účetní jednotka musí rozlišit, zda si ve vlastní režii pořizuje celý majetek nebo se pouze podílí na jeho výrobě
- v případě výroby celého majetku používá na D účty 623 Aktivace DNM nebo 624 Aktivace DHM a na MD příslušný majetkový účet (např. SMV)
- při dílčích dodávkách se používá účet 622 Aktivace vnitropodnikových služeb

3) Převod z osobního vlastnictví

- ocenění v reprodukční pořizovací ceně
- tyto vklady se účtují na MD příslušných majetkových účtů a na D 491 Účet individuálního podnikatele (účet pasiv - vlastních zdrojů)

DHM

hmožna' podstatá, přes 1 rok

pozemky, stavby (budovy), 021

SMV nic jáe 1 rok ⁰²² - limit užití' max 40 000 - jinak materiál 501

přístřešky' celky krovových prvků 025

odl. stádo, stáma' suvřata

ocenovací' hodnota le nelegitímny majetku 024

DNM

• předměty a právo přemyslového vlastnictví (nepodlky, ochr. známky)

• projekty

software 013

know-how, licence

ocenovací' výdaje 011

FM

vně' papírky, akcie, obligace, vklady

TECHNICKÉ' ZHODNOCENÍ' DM

výdaje' na nástavby, přístavby, stavbu' opravy, rekonstrukce,
modernizace, polud přemýšlení in jednorázově' limitu (mhm.)
výdaje' v rámci' ne odanovací' postupu' 40 000,-
výdaje' PC

4) Bezúplatné nabytí

- patří sem přijaté dary
- na MD příslušný majetkový účet a na D 413 Ostatní kapitálové fondy
- účtování darovací daně: MD 538 Ostatní daně a poplatky(N) a na D 345 Ostatní daně a poplatky
- inventarizační přebytky - rozlišuje se majetek odepisovaný a neodepisovaný
- u odepisovaného majetku se účtuje na MD majetkový účet a na D je účet opravek
- u neodepisovaného majetku se účtuje na MD 413 Ostatní kapitálové fondy
- další možností je bezúplatné převzetí po skončení finančního leasingu, které se účtuje na MD příslušného majetkového účtu a na D účet opravek

Vyřazování DHM

- při vyřazování DHM, který je plně odepsán se účtuje na MD účtu opravek (např. SMV) a na D je přísluš. majetkový účet (např. SMV)
- při vyřazování majetku, který není plně odepsán je nutné zaúčtovat dodatečný odpis ve výši zůstatkové ceny, přičemž jsou možné tyto způsoby:

a) Plné opotřebení majetku (fyzické nebo morální)

- dodatečný odpis se účtuje na MD účtu 551 Odpisy DHM a DNM a na D účtu opravek
- následuje vyřazení z evidence

b) Prodej DHM

- dodatečný odpis se účtuje na MD účtu 541 Zůstatková cena prodaného DHM a DNM a na D příslušného účtu opravek
- následně se majetek vyřadí z evidence
- dosažená tržba z prodeje majetku se účtuje na D 641 Tržby z prodeje DHM a DNM, u plátců DPH se zaúčtuje DPH na výstupu (D) a na MD např. Odběratelé

c) Darování DHM a DNM

- při něm se zůstatková cena účtuje na MD účtu 543 Dary a na D účtu opravek
- darování majetku je podle zákona o DPH zdanitelným plněním a DPH se zaúčtuje na MD 543 Dary a na D 343 DPH
- následně se majetek vyřadí z evidence

d) Vyřazení v důsledku manka nebo škody

- zůstatková cena účtuje na MD účtu 549 Manka a škody z provozní činnosti, popř. 582 Škody při zcela mimořádných událostech se souvztažným zápisem na D účtu opravek
- následně se majetek vyřadí z evidence
- u pojištěného majetku dojde k vypořádání s pojišťovnou prostřednictvím účtu 378 Jiné pohledávky, popř. 388 Dohadné účty aktivní

e) Převod do osobního vlastnictví

- možný pouze u individuálního podnikatele
- v tomto případě se zůstatková cena účtuje na účtu 491 Účet individuálního podnikatele a na D je účet opravek a následuje vyřazení z evidence
- zůstatkovou cenu vyřazeného majetku je nutné posoudit i podle zákona o dani z příjmu, protože v některých případech není daňově uznatelným nákladem, např. u poskytnutých darů
- podle zákona o dani z příjmu může účetní jednotka u majetku vyřazeného v průběhu roku uplatnit polovinu řádného ročního odpisu

ODPISOVÁNÍ DHM

krátké odpisy

roční jednotka se stanoví odpisový plán, delší jak 1 rok

danové odpisy

rovnoměrné odpisování = % ze VC

zrychlené odpisování 1. rok $\frac{VC}{\text{koeficient}}$ 2. rok $\frac{2 \cdot ZC}{\text{koeficient} - \text{doba odpisování}}$

Maximální roční odpisové sazby při rovnoměrném odpisování dle ZDP (§ 31):

Odpisová skupina	Sazba v prvním roce odpisování	Sazba pro další roky odpisování	Sazba pro zvýšenou vstupní cenu
1	20	40	33,3
1a	14,2	28,6	25
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	5,15	5
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2

Koeficienty pro zrychlené odpisování dle ZDP (§ 32):

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou zůstatkovou cenu
1	3	4	3
1a	4	5	4
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

Poznámky:

1. Do konce roku 2004 byla doba odpisování DHM v odpisových skup. 1, 2, 3 delší (skup. 1 - 4 roky, skupina 2 - 6 let, skupina 3 - 12 let), čemuž odpovídaly sazby i koeficienty
2. Majetek pořízený do konce roku 2004 se bude také odpisovat podle nových odpisových sazeb (resp. koeficientu)

U osobních automobilů

- horní hranice pro PC os. auta, se které lze uplatňovat daňové odpisy je 1500 000

Možnost zvýšeného odpisu v prvním roce

Od roku 2005 ZDP umožňuje kromě výše uvedeného „standardního“ postupu při výpočtu odpisů zvýšit odpis v prvním roce u vybraných druhů majetku o 10% (resp. 15%, 20%) vstupní ceny. V případě, že si firma zvolí tuto variantu, v dalších letech se částky odpisu oproti „standardnímu“ postupu naopak sníží. V konečném důsledku bude v tomto případě odepsáno maximálně 100%. Tato možnost se týká jak rovnoměrného, tak zrychleného odpisování u DHM zařazeného v odpisových skupinách 1 až 3, pokud je poplatník jeho prvním vlastníkem (ZDP uvádí v rámci těchto odpisových skupin i některé druhy majetku, u kterého tento postup uplatnit nelze - např. u osobních automobilů).

Při rovnoměrném odpisování budou odpisové sazby při zvýšení o 10% vypadat takto:

Odpisová skupina	Sazba v prvním roce odpisování	Sazba pro další roky odpisování	Sazba pro zvýšenou vstupní cenu
1	30	35	33,3
1a	24,1	25,3	25
2	21	19,75	20
3	15,4	9,4	10

PŘÍKLAD

Poplatník pořídil v roce 2005 počítač za 60 000 Kč (odpisová skupina I). Vypočítejte:

1. Rovnoměrné odpisy:

a) při standardním postupu

b) za předpokladu, že jsou splněny podmínky pro zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 10%

2. Zrychlené odpisy

a) při standardním postupu

b) za předpokladu, že jsou splněny podmínky pro zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 10%

Řešení:

1. Rovnoměrné odpisy

ad a) standardní postup

Rok	ROS	Odpis
2005	20%	12 000 Kč
2006	40%	24 000 Kč
2007	40%	24 000 Kč
celkem	100%	60 000 Kč

ad b) zvýšení odpisu v 1. roce o 10%

Rok	ROS	Odpis
2005	30%	18 000 Kč
2006	35%	21 000 Kč
2007	35%	21 000 Kč
celkem	100%	60 000 Kč

2. Zrychlené odpisy

ad a) standardní postup

Rok	Koef.	Výpočet	Odpis	Zůstatková cena
2005	3	$60\,000 / 3$	20 000	40 000
2006	4	$(2 * 40\,000) / (4 - 1)$	26 667	13 333
2007	4	$(2 * 13\,333) / (4 - 2)$	13 333	0
celkem			60 000	

ad b) zvýšení odpisu v 1. roce o 10%

Rok	Koef.	Výpočet	Odpis	Zvýšení o 10% VC	Odpis celkem	Zůstatková cena
2005	3	$60\,000 \cdot 3$	20 000	6 000	26 000	34 000
2006	4	$(2 * 34\,000) / (4 - 1)$	22 667		22 667	11 333
2007	4	$(2 * 11\,333) / (4 - 2)$	11 333		11 333	0
celkem					60 000	

3.4.2.2 Odpisy ze zvýšené vstupní ceny

V předchozích kapitolách byl vysvětlen rovnoměrný a zrychlený způsob výpočtu daňových odpisů ze vstupní ceny.

Pokud během používání dlouhodobého majetku dojde k **technickému zhodnocení** (viz kapitola 3. 3), musí se navýšit o jeho hodnotu původní vstupní cena.

Nezmění se jenom vstupní cena, ale i sazby, resp. koeficienty (viz tabulky na straně 53).

- ❑ **Při rovnoměrném odpisování ze zvýšené vstupní ceny** dlouhodobého hmotného majetku se stanoví odpisy procentní sazbou, která je platná pro zvýšenou vstupní cenu.

❑ PŘÍKLAD

V roce 2004 si pořídila firma osobní automobil za 440 000 Kč. V roce 2006 dojde k technickému zhodnocení (vybavení bezpečnostním systémem, střešním oknem a autorádiem) v celkové částce 50 000 Kč.

Odpis v roce 2004	=	$440\,000 \cdot 0,142$	=	62 480 Kč
Odpis v roce 2005	=	$440\,000 \cdot 0,286$	=	125 840 Kč
Odpis v roce 2006	=	$490\,000 \cdot 0,25$	=	122 500 Kč
Odpis v roce 2007	=	$490\,000 \cdot 0,25$	=	122 500 Kč
Odpis v roce 2008	=	$490\,000 \cdot 0,25$	=	122 500 Kč, ALE lze uplatnit pouze 56 680 Kč

tj. do výše zůstatkové ceny,

- ❑ **Při zrychleném odpisování majetku zvýšeného o jeho technické zhodnocení** se odpisy stanoví takto:

- a) v roce zvýšení zůstatkové ceny jako podíl dvojnásobku zvýšené zůstatkové ceny majetku a přiřazeného koeficientu zrychleného odpisování platného pro zvýšenou zůstatkovou cenu
- b) v dalších zdaňovacích obdobích jako podíl dvojnásobku zůstatkové ceny majetku a rozdílu mezi přiřazeným koeficientem zrychleného odpisování platným pro zvýšenou zůstatkovou cenu a počtem let, po které byl odpisován ze zvýšené zůstatkové ceny.

❑ PŘÍKLAD

Zadáni je stejné jako v předchozím příkladě, tj. pořízení automobilu v roce 2004 za 440 000 Kč, technické zhodnocení v roce 2006 za 50 000 Kč.

Odpis v roce 2004	...	$440\,000 / 4$	=	110 000 Kč (ZC po 1. roce = 330 000 Kč)
Odpis v roce 2005	...	$(2 \cdot 330\,000) / (5-1)$	=	165 000 Kč (ZC po 2. roce = 165 000 Kč)

V roce 2006 provedeno technické zhodnocení, zůstatková cena se zvýšila na 215 000 Kč.

Odpis v roce 2006	...	$(2 \cdot 215\,000) / 4$	=	107 500 Kč (ZC po 3. roce = 107 500 Kč)
Odpis v roce 2007	...	$(2 \cdot 107\,500) / (4-1)$	=	71 667 Kč (ZC = 35 833 Kč)
Odpis v roce 2008	...	$(2 \cdot 35\,833) / (4-2)$	=	35 833 Kč (ZC = 0 Kč)

Poznámka:

Výsledkem technického zhodnocení majetku je, že se prodlouží doba odpisování.

ÚLOHA 3.6

Firma pořídila v roce 2005 budovu za 2 800 000 Kč. V roce 2006 provede rozsáhlou rekonstrukci budovy (přístavba nových nebytových prostor) za 2 000 000 Kč.

Budova je zařazena do šesté odpisové skupiny.

- ❑ **Vypočítejte odpisy budovy v prvních pěti letech, a to rovnoměrným i zrychleným způsobem.**
- ❑ **Porovnejte vypočtené odpisy budovy provedené oběma způsoby a pokuste se výsledky zhodnotit.**

20. výsledek hospodaření – Struktura, základ daně z příjmů

Výpočet základu daně

- pro účely sestavení daňového přiznání musí účetní jednotka rozčlenit výsledek hospodaření na tyto části:

1.) Výsledek hospodaření z běžné činnosti

- který zahrnuje provozní výsledek hospodaření a finanční výsledek hospodaření
- provozní výsledek hospodaření se vypočte odečtením provozních nákladů (sk. 50 - 55) od provozních výnosů (sk.60 - 64)
- finanční výsledek hospodaření se vypočte odečtením finančních nákladů (sk. 56-57) od finančních výnosů (sk.66)
- pokud účetní jednotka dosáhne zisku z běžné činnosti, vypočte podle platné sazby daně daňovou povinnost, kterou zaúčtuje na MD 591 - Daň z příjmů z běžné činnosti splatná a na D 341 Daň z příjmů

2.) Výsledek hospodaření z mimořádné činnosti

- vypočte se porovnáním mimořádných výnosů ze sk. 68 a mimořádných nákladů ze skupiny 58
- pokud účetní jednotka dosáhne v mimořádné činnosti zisku, vypočte se daňová povinnost, která se zaúčtuje na MD 593 - Daň z příjmů z mimořádné činnosti splatná a na D 341 Daň z příjmů
- sečtením výsledků hospodaření z běžné činnosti a z mimořádné činnosti se zjistí výsledek hospodaření celkem

Příklad:

Vypočítejte výsledek hospodaření z běžné činnosti v rozdělení na provozní a finanční výsledek hospodaření a výsledek hospodaření z mimořádné činnosti z těchto nákladů a výnosů:

611 - Změna stavu nedokonč. výroby	123 000,-
551 - Odpisy DM	190 000,-
568 - Ostatní finanční náklady	200,-
601 - Tržby za vl. výrobky	4 200 000,-
524 - Zák. soc. a zdrav. pojištění	133 840,-
559 - Tvorba a zúčt. ost. oprav. polož.	11 000,-
502 - Spotřeba energie	45 000,-
518 - Ostatní služby	28 000,-
554 - Tvorba a zúčt. ost. rezerv	38 000,-
622 - Aktivace vnitropod. služeb	8 800,-
501 - Spotř. materiálu	878 150,-
582 - Škody	110 000,-
538 - Ostatní daně a poplatky	6 800,-
663 - Kurzové zisky	900,-
562 - Úroky	4 200,-

613 - Změna stavu výrobků	246 000,-
531 - Daň silniční	5 000,-
521 - Mzdové náklady	382 400,-
688 - Ostatní mimořádné výnosy	96 000,-
513 - Náklady na reprezentaci	1 800,-
662 - Úroky	376 830,-
512 - Cestovné	335,-
602 - Tržby z prodeje služeb	63 000,-

1. Provozní výnosy: 4 640 800,-
Provozní náklady: 1 720 325,-
Provozní VH 2 920 475,-

2. Finanční náklady: 4 400,-
Finanční výnosy: 377 730,-
Finanční VH 373 330,-

=====

VH z BČ 3 295 905,-

3. Mimořádné výnosy: 96 000,-
Mimořádné náklady: 110 000,-

=====

Mimořádný VH

Úprava výsledku hospodaření na základ daně (transformace VH)

- výsledek hospodaření zjištěný porovnáním 5. a 6. účtové třídy se označuje jako účetní výsledek hospodaření a zpravidla není daňovým základem a musí se provést jeho úprava
- účetní výsledek hospodaření se upravuje následujícím způsobem:

a) přičtou se všechny daňově neuznatelné náklady

- mezi daňově neuznatelné náklady patří zejména:

Náklady na reprezentaci - 513 - v plné výši

Nesmluvní pokuty a penále - 545 v plné výši

Ostatní sociální náklady

Dary 543 - je u nich nutné zjistit základ daně a při splnění zákonn. podmínek jsou odčitatelnou položkou od základu daně

účty Manka a škody (549, 569, 582) jsou daňově neuznatelným nákladem v částce manka nebo škody nad přijatou náhradu s výjimkou škod způsobených živelnou pohromou nebo mank způsobených neznámým pachatelem podle potvrzení od policie

Cestovné 512 - zaznamenává se zde tzv. cestovné nad limit, které je daňově neuznatelné - např. stravné vyplácené nad limit stanovený zákonem

Tvorba a zúčt. ost. rezerv 554 - Daňově neuznatelné v plné výši

Tvorba a zúčt. ost. oprav. položek 559 - opravné položky se vytvářejí, pokud se při uzávěrce zjistí přechodné snížení hodnoty majetku

b) od základu daně se odečtou výnosy, které se nezahrnují do základu daně

- výnosy, které již prošly zdaněním - např. přijaté dividendy

- po těchto úpravách určí účetní jednotka základ daně, který může snížit o položky odčitatelné od základu daně, např. Dary, které byly vynaloženy na zdravotnictví, školství, kulturu, sociální účely, charitat. účely a další.
- pokud byla hodnota daru nejméně 2000 a nesmí přesáhnout 5% základu daně.
- další odčitatelnou položkou jsou výdaje na výzkum a vývoj a poměrná část ztráty z minulých let
- vypočtený základ daně se zaokrouhlí na celé tisíce dolů a pomocí příslušné sazby se vypočte daň
- v roce 2006 činí sazba daně z příjmu právnických osob 24%, pro rok 2005 byla sazba 26%
- vypočtená daňová povinnost se zaúčtuje na MD 591 Daň z příjmu z běžné činnosti splatná nebo účtu 593 Daň z příjmu z mimořádné činnosti splatná se souvztažným zápisem na D účtu 341 Daň z příjmu
- pokud má účetní jednotka povinnost platit zálohy na daň z příjmu, v průběhu roku se tyto zálohy účtují na MD 341 Daň z příjmu, na DAL přísl. majetkového účtu (např. BÚ) a finančnímu úřadu se uhradí pouze rozdíl mezi zaplacenými zálohami a daňovou povinností

Výpočet základu daně z BČ:

VH z BČ : 591 295,- - účetní zisk z BČ

- musíme určit, které jsou daňově neuznatelné nákl.

+ 512/2	300,-
+ 513	4 600,-
+ 559	8 400,-
- 551	11 000,-

= 593 595,- Základ daně (ten je možno snížit o odčitatelné položky)

- zaokrouhlíme na tisíce dolů: 594 000,- * 0,26 = 154 180,- daňová povinnost

zaúčtujeme na : **MD 591 na D 341**

MČ: - 27 000,- + 2 000 = ztráta 25 000,-

* 0,26 = - 6500,- zaúčt. na **MD 591 a na D 341**

disponibilní (čistý) zisk:

VH celkem 564295,- 154 180,- (daň) + 6500 = 416 615,-

710/702

další rok: 701/431

Výsledek hospodaření

Hospodářský výsledek – důležitý kvalitativní ukazatel umožňující posoudit hospodaření účetní jednotky. Porovnávání nákladů vynaložených na provedení konkrétních výkonů a výnosů za tyto výkony.

Rozlišujeme:

1. **Hospodářský výsledek před zdaněním** (hrubý účetní zisk)
2. **Hospodářský výsledek po zdanění** (disponibilní zisk)
  - vypočítá se, když od hrubého účetního zisku se odečte daň z příjmů

Účetní hospodářský výsledek (hrubý účetní zisk) se zjišťuje ve struktuře:

- a) **provozní** – porovnání obrátů účtových skupin 50 – 55 (provozní náklady) a 60 – 64 (provozní výnosy)
- b) **finanční** – porovnání obrátů účtových skupin 56, 57 (finanční náklady) a 66 (finanční výnosy)
- c) **mimořádný** – porovnání obrátů účtových skupin 58 (mimořádné náklady) a 68 (mimořádné výnosy)

Součet provozního a finančního výsledku se nazývá hospodářský výsledek z běžné činnosti (ve výkazu Zisku a ztráty se uvádí v čisté výši, tj. po zdanění)

Účetní hospodářský výsledek se zjišťuje na **710 – Účet zisků a ztrát**, tam se na konci období převedou obraty nákladových a výnosových účtů.

Výpočet daně z příjmů a zaúčtování daňové povinnosti

Pro potřeby výpočtu daňového základu je třeba hrubý účetní zisk upravit o:

1) částky, které nelze podle zákona o daních z příjmů uznat za náklad vynaložený na dosažení, zajištění a udržení příjmů (jedná se zejména o položky uvedené v § 25 zák. o dani z příj.):

Do základu daně nelze například zahrnout:

- náklady na reprezentaci **513**
- pokuty a penále (s výjimkou smluvních) **545**
- dary **543**
- příspěvky právnickým osobám, které nevyplyvají ze zákona
- manka a škody přesahující náhrady za ně (kromě škod živelných a od pachatele neznámého podle potvrzení policie) **549 – 648, 569 – 668, 582 – 688**
- tvorbu jiných než zákonných rezerv **554**
- tvorbu jiných než zákonných opravných položek **559**
- daň dědickou, darování, daň z příjmů fyzických a právnických osob

2) částky, které jsou do nákladů zahrnuty v nesprávné výši

3) o veškeré částky neoprávněně zkracující výnosy

4) o příjmy zdaněné srážkou u zdroje (například u dividend) **665, 666**

Základní sazba daně z příjmů právnických osob stanoví zákon, v r.2005 = 26%, v r.2006 = 24%

Vypočtená daň z příjmů se zaúčtuje na vrub účtu **591 – Daň příjmů z běžné činnosti** nebo **593 – Daň z příjmů z mimořádné činnosti**; ve prospěch účtu **341 – Daň z příjmů**.

MD | D
591 | 341
593 | 341

Základ daně snížený o odčitatelné položky může být ještě snížen o dary, které splňují podmínky daňového zákona (hodnota daru musí činit alespoň 2000 Kč, v úhrnu lze odečíst nejvýše 5% ze základu sníženého o odčitatelné položky. **Upravený základ daně** se zaokrouhluje na tisícičíslo dolů!

zlišujeme:

- a) daň z příjmů splatná (výše uvedený text)
- b) daň z příjmů odložená

Transformace majetku, výpočet daně, zaúčtování (příklad):

Stavy na účtech k 31.12.200x

náklady	
501	269 000,-
502	35 000,-
511	49 000,-
512	10 000,-
513	8 000,-
521	300 000,-
524	105 000,-
543	11 000,- *
549	6 000,-
551	309 000,-
561	300 000,-
569	12 000,-
582	23 000,-
597	- 12 000,-**
598	- 4 000,-**

výnosy	
601	3 000 800,-
611	69 200,-
613	- 88 000,-***
621	8 500,-
622	3 500,-
661	480 000,-
666	7 000,-
688	23 000,-
698	- 10 000,-**

* 11 000,- darů, z toho 3 dary po 1 000,- a jeden za 8 000,-

** převody nákladů/výnosů (nepřičítají se, ale odčítají)

*** 613 – změna stavu zásob výrobků (odčítá se – jsou s minusem nebo stoupají na MD)

Hrubý výsledek			
činnost	náklady	výnosy	rozdíl
provozní	1 090 000,-	2 994 000,-	1 904 000,-
finanční	308 000,-	477 000,-	169 000,-
běžná	1 398 000,-	3 471 000,-	2 073 000,-
mimořádná	23 000,-	23 000,-	0,-
celkem	1 421 000,-	3 494 000,-	2 073 000,-

Transformace, výpočet daně, zaúčtování

Daňové odpisy činily 300 000,-

Běžná činnost	
HV z BČ	2 073 000,-
+ 513	8 000,-
+ 543	11 000,-
+ 549 – 648*	6 000,-
+ 569 – 668*	12 000,-
+551-daň.odp	9 000,-
-666	7 000,-
Zákl.daně	2 112 000,-
- dar	8 000,-
Upravený ZD	2 104 000,-**
Daň 24%	504 960

Mimořádná činnost	
HV z MČ	0,-
Daň 24%	0,-

* rozdíl náhrad škod, **zaokrouhleno

1) celková daň z běžné činnosti	504 960,-	591	341
celková daň z mimořádné činnosti	0,-	593	341
2) Čistý HV = 2 073 000 – 504 960 = 1 568 040	1 568 040,-	710	702

*manea u výroby stavu (množství) ...
účtování zásob ul. vytkou*

22. Zásoby materiálu – inventarizace, oceňování zásob při výdeji, zásoby vlastní výroby, způsob A

- pro účtování zásob vlastní výroby je typické, že se v průběhu účetního období používají účty z účtové skupiny 12 - Zásoby vlastní výroby a ze skupiny 61 - Změna stavu zásob vlastní činnosti
- pro oceňování přírůstků a úbytků se používá ocenění ve vlastních nákladech podle kalkulace
- přírůstky se účtují na MD účtu ze skupiny 12 např. 121 - Nedokončená výroba a na D účet ze skupiny 61 např. 611 - Změna stavu nedokončené výroby
- zařazení produktu do jednotlivých typů zásob vlastní výroby si určuje účetní jednotka podle složitosti výroby a technologického postupu
- výrobky jsou zcela dokončené, určené k prodeji a tržby z prodeje se účtují na účtu 601 - Tržby za vlastní výrobky
- prodej je za smluvní cenu, která zahrnuje vlastní náklady a kalkulovaný zisk
- ze smluvní ceny se počítá DPH na výstupu

Zásoby vlastní výroby, způsob B

- Při způsobu B se v průběhu účetního období nepoužívají účty z účtových skupin 12 - Zásoby vlastní výroby a ze skupiny 61 - změna stavu zásob
- při účetní uzávěrce se počáteční zásoba zaúčtuje na MD účtu ze skupiny 61 - Změna stavu zásob a na D účtu ze skupiny 12 - Zásoby vlastní výroby a konečná zásoba se zaúčtuje obráceně za základě výsledku inventury

22. Zásoby materiálu

Charakteristika:

z hlediska rozvahy patří do oběžného materiálu, tj. do aktiv

Dělí se na základní a pomocný materiál, , provozní látky, náhradní díly, obaly a nedokončenou výrobu.

<u>Účtování:</u>	způsob A:	DOFA	111 / 321	VPD za přepravu	111 / 211
		příjemka	112 / 111	výdejka	501 / 112

Inventarizace

Podle zákona o účetnictví musí účetní jednotky provádět pravidelné inventarizace, a to k zajištění shody uvedeného stavu zásob v účetnictví se skutečností.

Inventarizace se provádí:

- a) řádné (pravidelné), tj. k okamžiku u řádné účetní uzávěrky (nejčastěji 31.12.)
Pokud nelze fyzickou inventuru provést ke dni uzávěrky, je nutné ji provést v průběhu posledních čtyř měsíců účetního období, případně v prvním měsíci následujícího účetního období.
- b) mimořádné, tj. k okamžiku sestavení mimořádné účetní uzávěrky nebo při změně odpovědného pracovníka

Výsledek inventarizace:

a)

manka – zaviněná nebo nad normu

= skutečný stav je nižší než účetní stav, přičemž rozdíl nelze doložit účetním dokladem, nebo prokázat jiným zákonným způsobem.

549 – Manka a škody z provozní činnosti

Manko na materiálu: 549 112

Manka se považují za provozní náklad, předepsané náhrady se účtují jako provozní výnos:

335 – Pohledávky za zaměstnanci

648 – Ostatní provozní výnosy

Předpis manka k úhradě: 335 648

Náhrada za zaviněné manko:

v hotovosti: 211 335

platbou na účet 221 335

srážkou ze mzdy 331 335

Přirozený úbytek materiálu – manka do normy

U některých druhů materiálu dochází k jeho přirozenému úbytku, např. při manipulaci (mouka), kterému nelze zabránit. Účetní jednotka si stanovuje pro účtování vlastní směrnici. Úbytek, který nepřesahuje normovanou výši, je daňově uznaným nákladem.

Přirozený úbytek materiálu do výše normy: 501   112

b) přebytky

= skutečný stav zásob je vyšší než účetní stav. Přebytky představují materiál, který sice ve skladu je, ale nebyl zaúčtován do příjmu. Proto se účtuje jako provozní výnos.

648 – Ostatní provozní výnosy

Přebytek materiálu (náhradní díly)   112   648

Manka a přebytky je možné vzájemně vyrovnávat, ale pouze tehdy, jsou-li zásoby evidovány podle jednotlivých druhů a jedná-li se o manka a přebytky zásob, které vznikly ve stejném inventarizačním období neúmyslnou záměnou stejných druhů zásob (např. barev v plechovkách). V takovém případě se manka a přebytky vzájemně převedou a výsledný rozdíl se pak posuzuje podle toho, zda částka přebytků převyšuje částku mank, výsledný rozdíl je pak přebytkem, nebo naopak a výsledný rozdíl je mankem.

Oceňování zásob

a) zásoby vlastní výroby:

(tj. nedokončená výroba, polotovary vlastní výroby a výrobky, popř. materiál a zboží vlastní výroby)

Oceňování ve vlastních nákladech

vlastní náklady = přímé náklady spojené s výrobou (např. přímý materiál, přímé mzdy), popř. i část nepřímých nákladů, které se k činnosti vztahují. Přímé náklady se vztahují k určitému druhu výrobků nebo službě a jsou proto přímo zjistitelné, nepřímé náklady jsou společné pro více druhů výkonů a souvisí s obsluhou a řízením výroby (výrobní režie).

Za vlastní náklady se považují buď náklady skutečné nebo náklady předem stanovené podle předběžných kalkulací.

a) nakupované zásoby :

Oceňování pořizovací cenou

PC = cena pořízení + výdaje spojené s pořízením (např. clo, doprava, pojištění)

Oceňování při vyskladnění (spotřebě) zásob:

Často dochází k tomu, že se ceny materiálu při nákupu liší – nákup materiálu od různých dodavatelů nebo v jiných časových obdobích. Úbytek materiálu se proto uskutečňuje v pořizovacích cenách, ve kterých je evidován na skladě.

a) ocenění aritmetickým váženým průměrem:

- nutné počítat nejméně jednou za měsíc

1. vážený průměr proměnlivý – po každém novém přírůstku materiálu se zjišťuje i nový průměr

$$\text{vážený průměr proměnlivý} = \frac{\text{materiál na skladě v Kč} + \text{poslední přírůstek v Kč}}{\text{materiál na skladě v množství} + \text{poslední přírůstek v množství}}$$

vzorec lze nahradit výpočty na skladní kartě

2. vážený průměr periodický – vypočítá se jediný průměr za určité období (max. 1 měsíc)

$$\text{vážený průměr periodický} = \frac{\text{materiál na skl. v Kč na počátku období} + \text{přírůstek v Kč za období}}{\text{množs. mat. na skl. na poč. období} + \text{přírůstek mn. za období}}$$

- vypočtený průměr platí pro výdeje materiálu v příštím měsíci

b) FIFO – first In, First Out

- výdeje se oceňují postupně od nejstarší zásoby k zásobě novější podle toho, jak se materiál ze skladu postupně odebírá

Účtování zásob vl. výroby:

(účtování ve vl. nákladech ve skupině 12x a 61x, vždy dochází ke změně stavu zásob)

1. zhotovení NV	121 / 611
2. úbytek NV – odvedení na sklad	611 / 121
3. Přírůstek hotových výrobků na skladě na skladě	123 / 613
4. úbytek výrobků při prodeji (vyskladnění)	613 / 123

použití' oblesu (fondy se sčítou, podílů na sčítou

24. Vlastní jmění. Použití zisku

Kapitálové účty a dlouhodobé závazky

- pro kapitálové účty a dlouhodobé závazky je vyčleněna čtvrtá účtová třída, která obsahuje účty pasiv vlastních i cizích

VLASTNÍ ZDROJE:

1. Základní kapitál

- vytvořen z vkladu od společníků a povinně ho vytváří kapitálové společnosti a družstva

2. Kapitálové fondy

- tvoří se například z darů

3. Fondy ze zisku

- jejich tvorba je upravena obchodním zákoníkem a vnitřními předpisy společnosti

4. Výsledek hospodaření

- výsledky hospodaření z předchozího roku nebo minulých let

- uvedené zdroje tvoří dohromady vlastní kapitál společnosti

CIZÍ ZDROJE

1. Bankovní úvěry se splatností delší než 1 rok

2. Rezervy

- tvoří se podle zákona o rezervách (zákonné rezervy) nebo vnitřních předpisů společnosti (ostatní rezervy)
- zákonná rezerva - např. na opravy DHM
- ostatní rezerva - např. na záruční opravy

3. Ostatní dlouhodobé závazky se splatností nad 1 rok

- např. dlouhodobé půjčky nebo dlouhodobé směnky k úhradě

Právní formy podnikání:

1. Obchodní společnosti

- a. s., s. r. o., v. o. s., komanditní společnost

2. Družstva

3. Podniky jednotlivců - individuální podnikatelé

- účtování ve čtvrté třídě je určeno druhem právního subjektu
- např. účet 411 se používá u obchodních společ. a 491 - účet individuálního podnikatele

Založení a vznik společnosti

- založení znamená rozhodnutí o existenci a vznik znamená zapsání do rejstříku
- povinností účetní jednotky ke dni vzniku firmy je sestavení zahajovací rozvahy

(Dva společníci zakládají s. r. o., ke dni 3. 5. 2005. Společník A vložil ke dni zápisu společnosti pozemek za 150000,-, peněžitý vklad 100000 splatí do 100 měsíců, společník B vklad splatí penězi, 1. polovinu - 125000 vložil ke dni zápisu společnosti a dalších 125000 splatí do konce roku.)

AKTIVA	PASIVA
--------	--------

Pozemky 031 ... 150 000,-	ZK ... 500 000,-
Bú 221 ... 125 000,-	
Pohledávky za ups. vl. kapitál ... 225 000,-	
500 000,-	500 000,-

- po sestavení rozvahy dojde k otevření účtů

Zvýšení základního kapitálu:

- změny ZK se u a.s. a s.r.o zapisují do obchodního rejstříku, proto rozlišujeme:

účet 419 - Změny základního kapitálu

- používáme pro zvýšení a snížení ZK před zápisem do obchodního rejstříku

účet 411 - Základní kapitál

- účtujeme na něj po zápisu do obchodního rejstříku

•

Způsoby zvýšení ZK:

1. Novými vklady
2. Z vlastních zdrojů společnosti
3. U akciových společností emisí dluhopisů, které se vymění za akcie

- u akciové společnosti zpravidla dochází k vydání (emisi) nových akcií, které jsou nabídnuty k úpisu

upisovatel akcií musí zaplatit tzv. jistinu, kterou akciová společnost zaúčtuje většinou na MD účtu 221 Bankovní účty a na D účtu 379 - Jiné závazky

- emise akcií se podle VÚD účtuje na MD 353 - Pohledávky za upsaný vlastní kapitál a na D účtu 419 - Změny základního kapitálu
- dále se vyhotoví vnitřní účetní doklad na zúčtování jistiny na MD 379 - Jiné závazky a na D účtu 353 - Pohledávky za upsaný vlastní kapitál
- další splátky akcií mohou mít peněžní i nepeněžní formu, přičemž u nepeněžní formy se určí reprodukční pořizovací cena podle znaleckého posudku, který musí schválit valná hromada
- přijetí těchto splátek se účtuje na MD příslušného majetkového účtu a na D účtu 353 - Pohledávky za upsaný vlastní kapitál
- po zápise změny základního kapitálu do Obchodního rejstříku se zaúčtuje na MD účtu 419 - Změny základního kapitálu a na D 411 - Základní kapitál

Akciová společnost se ZK 20 000 000,- se rozhodla vydat 8000 ks nových akcií se jmenovitou hodnotou 1000 Kč na jednu akcii.

1. VBÚ	Upisovatelé uhradili jistinu	800 000,-	Bú 221	Jiné záv. 379
2. VÚD	Emise akcií	8 000 000,-	Pohl.z upsVK-353	19-Zm. ZK
3. VÚD	Zúčtování jistiny	800 000,-	379 - Jiné záv.	353
4. Výp. z k. n.	Splátka upsaných akc. pozemkem	1200 000,-	Pozemky-031	353
5. VBÚ	Peněžní splátka akcií	3500 000,-	521 - Bú	353

6. VÚD	Zápis do obchodního rejstř.	8 000 000,-	419 - Změny ZK	411 - ZK
7 VBÚ	Doplnění akcií upisovatelem	2500000,-	BÚ-221	353

úctování u akcionáře:

- akcionář musí zaplatit jistinu na upsání akcií, jejíž úhradu zaúčtuje na MD 378 - Jiné pohledávky a na D příslušného majetkového účtu, např. 221 BÚ
- při uzavření smlouvy o upsání akcií vyhotoví akcionář vnitřní účetní doklad, který zaúčtuje na MD 378 - Jiné pohledávky a na D 367 - Závazky z upsaných a nesplacených cenných papírů a vkladů
- následuje zúčtování jistiny zápisem na MD účtu 367 - Závazky z upsaných a nesplacených cenných papírů a vkladů a na D účtu 378 - Jiné pohledávky
- další splátky akcií se účtují vždy na MD účtu 367 a na dal přísluš. majetkového účtu (BÚ ...)
- po zápise do obchodního rejstříku jsou akcionáři připsány akcie na majetkový účet, to se zaúčtuje na MD na účet ze skupiny 06 Dlouhodobý finanční majetek a na D 378 - Jiné pohledávky

Příklad - předchozí příklad účtováný u akcionáře:

1. VBÚ	Úhrada jistiny	378 - Jiné pohl	BÚ	800 000,-
2. VÚD	Upsání emitovaných akcií	378 Jiné pohl.	367 – Záv. z ups.	8 000 000,-
3. VÚD	Zúčtování jistiny	367 - Závazky ...	378 - Jiné pohl	800 000,-
4. Vúp. z k. n.	Splátka upsaných akcií pozemkem 000,-	367 - Závaz. ...	031 - Pozemky	1200
5. VBÚ	Peněžní splátka akcií	367 - Závazky z ups.	221-BÚ	3 500 000,-
6. Vúp. stf. c.p.	Přijem upsaných akcií (28,57 %)	062 - Podíly v úč. j.	378-Jiné pohl.	8 000 000,-
7. VBÚ	Doplnění upsaných akcií	367 - Záv. z ups.	BÚ-221	2 500 000,-

Způsoby snížení ZK:

- o snížení ZK rozhoduje valná hromada, přičemž ZK nesmí klesnout pod minimální hranici stanovenou obchodním zákoníkem
- ke snížení základního kapitálu dochází nejčastěji z důvodu úhrady ztráty společnosti a ve spol. s r. o. i při vystoupení některého společníka
- v akciových společnostech se sníží buď jmenovitá hodnota všech akcií nebo je část akcií zlikvidována

6.2

1.	VÚD	Pohl. za ups. vl. kap.	Pohl. za ups. VK 353	Změny ZK 419	500 000,-
2.	VÚD	Splacení nepeněž. vkladu aut.	SMV 022	Pohl. za ups. VK 353	150 000,-
3.	VBÚ	Splacení 50% pen. vkl.	221 BÚ	353 Pohl. za VK	125 000,-
4.	VBÚ	Splacení 50% pen. vkl. -p. Janás	221 BÚ	353 Pohl. za VK	50 000,-
5.	VOR	Zápis zvýš. ZK do OR	Změny ZK 419	411 ZK	500 000,-

6. 000,-	VBÚ	Doplatek zbytku vkladu	BÚ 221	353 Pohl. za ups. VK	125
7. 000,-	VBÚ	Doplatek zbytku vkladu druh. spol.	BÚ 221	353 Pohl. za ups. VK	125
1. 000,-	VÚD	Zvýšení ZK	Výsl. hosp. ve s. ř. 431	Změny ZK 419	500
2. 000,-	VOR	Zvýšení ZK	Změny ZK 419	ZK 411	500

Další složky vlastního kapitálu:

- vlastní kapitál kromě ZK může zahrnovat:

A) Fondy

- mezi ně patří účet 413 - Ostatní kapitálové fondy, které jsou tvořeny z přijatých darů nebo ze vkladů od společníků nad rámec ZK

B) Fondy ze zisku

- vytváří je účetní jednotka buď podle obchodního zákoníku nebo na základě vlastního rozhodnutí
- podle toho se rozlišují:
- Fondy povinné**
  - povinnost vytvářet je stanoví obchodní zákoník
  - patří mezi ně účet 421 - Zákonný rezervní fond, který je určen k úhradě ztráty v dalších účetních obdobích
  - tvorba fondu se účtuje MD - 431 - Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení a na D 421 - Zákonný rezervní fond
  - obchodní zákoník stanoví, kolik procent ze zisku má být přiděleno do rezervního fondu
- Fondy nepovinné**
  - o jejich tvorbě a použití rozhoduje účetní jednotka (např. valná hromada)
  - o tyto fondy se používají účty 423 - Statutární fondy (upraveny ve stanovách společnosti) a účet 427 - Ostatní fondy

C) Výsledek hospodaření

- ten zjistí účetní jednotka na konci účetního období a v případě zisku zaúčtuje při uzávěru na MD 710 - Účet zisků a ztrát a na D - 702 - Konečný účet rozvázný
- na počátku dalšího roku se disponibilní (čistý) zisk zaúčtuje na MD 701 - PÚR a na D 431 - Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení
- o jeho použití rozhoduje valná hromada, při čemž má tyto možnosti:
  - tvorba rezervního fondu**
  - tvorba nepovinných fondů**
  - výplata dividend**, která se účtuje na MD účtu 431 - Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení a na D účtu 364 - závazky ke společníkům při rozdělování zisku, z nich musí být sražena daň (15%), která se zaúčtuje na MD účtu 361 - Závazky ke společníkům při rozdělování zisku a na D účtu 342 Ostatní přímé daně
  - úhrada ztráty z minulých let**, která se účtuje na MD 431 - Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení a na D účtu 429 - Neuhrazená ztráta minulých let

- **ponechání zisku jako nerozděleného**, které se účtuje na MD účtu 431 - Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení a na D účtu 428 - Nerozdělený zisk minulých let
- pokud má společnost ztrátu, musí valná hromada rozhodnout o způsobu vypořádání této ztráty a má tyto možnosti:

z rezervního fondu

- zaúčtuje se na MD účtu 421 - Zákonný rezervní fond a na D účtu 431 - Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení

z jiných vlastních zdrojů společnosti

- např. z kapitálových fondů z nepovinných fondů a jiné

ponechání ztráty jako neuhrazené

- zaúčtuje se na MD 429 - Neuhrazená ztráta minulých let a na D účtu 431 - Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení

úhrada ztráty z vlastních zdrojů

- ve společnostech s ručením omezeným se mohou společníci dohodnout, že ztrátu uhradí, což se zaúčtuje na MD účtu 354 - Pohledávky za společníky při úhradě ztráty a na D 431 - Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení

21. DAŇOVÁ EVIDENCE PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ

21.1 Podnikání fyzických osob
21.2 Daňová evidence příjmů a výdajů
21.3 Zapisování do peněžního deníku
21.4 Kniha pohledávek a závazků
21.5 Výpočet základu daně

21.1 PODNIKÁNÍ FYZICKÝCH OSOB

Podnikání je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku.

Základním právním předpisem pro podnikatele je obchodní zákoník, který upravuje postavení podnikatelů, obchodní závazkové vztahy a další vztahy s podnikáním související.

Podnikatelem mohou být jak právnické, tak i fyzické osoby. Fyzické osoby podnikají nejčastěji na základě živnostenského oprávnění, které vydává místně příslušný živnostenský úřad, a to po splnění podmínek uvedených v živnostenském zákoně, například:

- dosažení věku 18 let,
- způsobilost k právním úkonům,
- bezúhonnost (prokazuje se výpisem z trestního rejstříku)
- odborná způsobilost (s výjimkou živností volných).

Zatímco právnické osoby, zabývající se podnikáním, jsou vždy účetními jednotkami, u fyzických osob tomu tak být nemusí. Určení, které fyzické osoby jsou účetními jednotkami, je stanoveno v zákoně o účetnictví. Jedná se zejména o:

- fyzické osoby, které jsou jako podnikatelé zapsány v obchodním rejstříku,
- ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli, pokud jejich obrat přesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 15 000 000 Kč,
- ostatní fyzické osoby, které vedou účetnictví na základě svého rozhodnutí.

Fyzické osoby, jejichž obrat nepřekročí za předcházející kalendářní rok částku 15 000 000 Kč (a nejsou zapsány v obchodním rejstříku), nebudou ze zákona účetními jednotkami (ale dobrovolně se jimi mohou stát), tzn. nebude se na ně vztahovat zákon o účetnictví. Z toho vyplývá, že nepovedou podvojně účetnictví. Tyto fyzické osoby budou podléhat daňové evidenci příjmů a výdajů dle zákona o daních z příjmů.

Fyzické osoby, jejichž obrat překročí za kalendářní rok částku 15 000 000 Kč, budou účetními jednotkami od prvního dne následujícího kalendářního roku. Ale podvojně účetnictví povedou povinně až od prvního dne účetního období následujícího po kalendářním roce, ve kterém se staly účetní jednotkou.

▣ PŘÍKLAD

Podnikatel - fyzická osoba v roce 2004 dosáhl obrat vyšší než 15 mil. Kč.

Řešení:

Podnikatel se stane od 1. 1. 2005 účetní jednotkou a od prvního dne následujícího období, ve kterém se stal účetní jednotkou, tj. od 1. 1. 2006 povede podvojně účetnictví (v roce 2005 může ještě vést daňovou evidenci příjmů a výdajů).

21.2 DAŇOVÁ EVIDENCE PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ

Podnikatelé (fyzické osoby), kteří se nestanou účetními jednotkami, povedou daňovou evidenci příjmů a výdajů. **Podstata evidence zůstává stejná jako v dříve používaném jednoduchém účetnictví, pouze je upravena daňovými předpisy (zákonem o daních z příjmů - § 7c).**

Daňová evidence příjmů a výdajů musí zajišťovat zjištění základu daně z příjmů a bude obsahovat údaje o:

- příjmech a výdajích, v členění potřebném pro zjištění základu daně,
- pohledávkách a závazcích.

Nejdůležitější knihou v daňové evidenci příjmů a výdajů je tzv. „peněžní deník“, ve kterém se v průběhu kalendářního roku zapisují údaje o hospodářských operacích, které vyjadřují příjem nebo vydání peněžních prostředků.

Nezapisují se zde tedy hospodářské operace, které mají charakter předpisu plateb, např. vystavené faktury, povinnost zaplatit daně finančnímu úřadu.

Zapisování v peněžním deníku si klade tyto základní cíle:

- a) zajistit údaje pro zjištění daňového základu,
- b) zajistit evidenci o peněžních prostředcích v pokladně a na bankovním účtu,
- c) poskytnout podklady pro podrobnější analýzu výdajů a příjmů pro potřeby řízení a kontroly hospodárnosti.

Forma, způsob a technika vedení „peněžního deníku“ není předepsána. Podnikatel si ho vede takovým způsobem a formou, aby v deníku byly v časové posloupnosti zaznamenány všechny hospodářské operace příjmů a výdajů peněz, které při podnikání nastaly a jsou podloženy průkazným dokladem.

Poznámka: Také název „peněžní deník“ není povinný (tzn. podnikatel může tento deník nazývat například evidencí příjmů a výdajů), ale v praxi většina podnikatelů používá tento pojem jako dlouho zavedený.

V dalším výkladu bude používán tento deník:

PENĚŽNÍ DENÍK

Obchodní název (firma)

Strana:

Období:

Datum	Doklad	Text	Peněž. prostředky v hotovosti		Peněž. prostředky na bank. účtech		Průběžné položky		Příjmy zahrnov. do ZD	Výdaje odčitatel. od ZD	Příjmy nezahrnov. do ZD	Výdaje neodčitatel. od ZD
			příjem	výdej	příjem	výdej	příjem	výdej				
a	b	c	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Poznámka:

Tento peněžní deník splňuje požadavky stanovené zákonem o daních z příjmů (je z něj možné zjistit základ daně), ale pro potřeby praxe budou podnikatelé pravděpodobně ve většině případů využívat deník s podrobnějším členěním daňových příjmů (například prodej zboží, prodej výrobků, prodej služeb) a daňových výdajů (např. nákup materiálu, nákup zboží, mzdy, zdravotní a sociální pojištění, provozní režie).

21.3 ZAPISOVÁNÍ DO PENĚŽNÍHO DENÍKU

Zapísování v peněžním deníku v průběhu účetního období probíhá vždy minimálně „dvoustranně“, tj. na dvou položkách peněžního deníku. Na jedné straně hospodářská operace bude příjmem nebo výdejem peněžních prostředků, na druhé straně se tato hospodářská operace dotkne jednotlivých příjmů a výdajů zahrnovaných nebo nezahrnovaných do základu daně z příjmů, popř. průběžných položek.

21.3.1 Zapísování příjmů

Nejprve rozlišujeme, zda se jedná o příjem peněz v hotovosti (sl. 1) nebo na účtě (sl. 3), potom musíme určit, zda se jedná o daňový nebo nedaňový příjem

- ☐ **Daňový příjem** = zapisuje se do sl. 7 = Příjmy zahrnované do ZD
- ☐ **Nedaňový příjem** = zapisuje se do sl. 9 = Příjmy nezahrnované do ZD

❏ PŘÍKLADY NA ZAPISOVÁNÍ PŘÍJMŮ V PENĚŽNÍM DENÍKU

1. Podnikatel vkládá peněžní prostředky v hotovosti do firmy z osobního vlastnictví

Řešení: *Zápis do sloupců 1 a 9*

Zdůvodnění: Na počátku podnikatelské činnosti zpravidla převádí podnikatelé část svých osobních prostředků do podnikání, jedná se o tzv. osobní vklady. K takovým vkladům může dojít také v průběhu činnosti, pokud podnikatel má například malý zůstatek v pokladně nebo na běžném účtu. **Osobní vklady se účtují jako příjmy nedaňové**, neboť podnikatel tyto peněžní prostředky v rámci podnikatelské činnosti nevydělal (a navíc tyto peníze již byly jednou zdaněny).

2. Podnikatel přijal v hotovosti za prodané zboží

Řešení: *Zápis do sloupců 1 a 7*

Zdůvodnění: Příjmy z prodeje zboží, výrobků, služeb jsou vždy **zdanitelným příjmem podnikatele**. O těchto příjmech nemusí poplatník zapisovat v peněžním deníku každý den. Stačí, když o celkovém příjmu bude zapisovat jednou měsíčně. Podmínkou ovšem je, že vede záznamy o denních tržbách, tedy např. pokladní knihu.

3. Peněžní ústav připsal podnikateli na běžný účet poskytnutý úvěr

Řešení: *Zápis do sloupců 3 a 9*

Zdůvodnění: Přijetí peněžních prostředků z titulu poskytnutí úvěru, příp. půjčky a jejich převod na běžný účet podnikatele se zapisují jako **příjmy nedaňové**, neboť se jedná o příjmy, které nejsou předmětem daně (podnikatel tyto peněžní prostředky nevydělal, ale bude je muset vrátit).

4. Podnikatel přijal od odběratele zálohu v hotovosti na budoucí dodávku zboží

Řešení: *Zápis do sloupců 1 a 7*

Zdůvodnění: Přijaté zálohy na prodej výrobků, zboží, služeb se zapisují jako **zdanitelný příjem**, neboť na rozdíl od podvojného účetnictví je rozhodující pohyb peněz a nikoliv, zda byl proveden výkon.

5. Příjem v hotovosti za prodej počítače, který měl podnikatel zahrnutý v obchodním majetku

Řešení: *Zápis do sloupců 1 a 7*

Zdůvodnění: Od daně nejsou osvobozeny příjmy z prodeje movitých věcí, které jsou nebo byly zahrnuty do obchodního majetku, a to do pěti let od jejich vyřazení z obchodního majetku. V ostatních případech se jedná o zdanitelné příjmy.

6. Přijatá náhrada od pojišťovny za krádež auta, který měl podnikatel zahrnut v obch. majetku (výpis)

Řešení: *Zápis do sloupců 3 a 7*

Zdůvodnění: Od daně nejsou osvobozeny přijaté náhrady za škody způsobené na majetku, který byl zahrnut do obchodního majetku pro výkon podnikatelské činnosti.

Z předchozích účetních případů vyplývá, že nejdůležitějším krokem pro zaúčtování je správné určení, zda se jedná o daňový nebo nedaňový příjem.

Poznámka: Řešení lze zpravidla najít v zákoně o dani z příjmů, kde v § 3 jsou uvedeny příjmy, které nejsou předmětem daně, a v § 4 příjmy, které jsou osvobozeny od daně.

PENĚŽNÍ DENÍK

Obchodní název (firma)

Datum	Doklad	Text	Peněž. prostředky v hotovosti		Peněž. prostředky na bank. účtech		Průběžné položky		Příjmy zahrnov. do ZD	Výdaje odčítatel. od ZD	Příjmy nezahrnov. do ZD	Výdaje neodčítatel. od ZD
			příjem	výdej	příjem	výdej	příjem	výdej				
a	b	c	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Strana:

Období:

Emisová:

- příjmy a směrem k
a předložení (DOH, VY)
- DPH u PPD, VPD
- msdy, ZP, SP
- DLM

21. 3. 2 Zapisování výdajů

Obdobně jako u příjmů nejprve rozlišujeme, zda se jedná o platbu v hotovosti (sl. 2) nebo z běžného účtu (sl. 4). Dále určujeme, zda se jedná o daňový nebo nedaňový výdaj.

- ☐ **Daňový výdaj** - zapisuje se do sl. 8 = Výdaje odčitatelné od ZD
- ☐ **Nedaňový výdaj** - zapisuje se do sl. 10 = Výdaje neodčitatelné od ZD

Stejně jako u příjmů je **nejdůležitějším úkolem správné rozlišení plateb na daňové a nedaňové.**

Poznámka: Tento problém částečně řeší ustanovení § 24 a 25 zákona o daních z příjmů. Částečně proto, že § 24 uvádí příklady daňových výdajů a § 25 uvádí příklady nedaňových výdajů. Nejsou zde tedy taxativně (tj. vyčerpávajícím způsobem) vyjmenovány všechny druhy daňových a nedaňových výdajů. Vzhledem k různorodosti činnosti poplatníků to není v praxi ani možné.

▣ PŘÍKLADY NA ÚČTOVÁNÍ VÝDAJŮ V PENĚŽNÍM DENÍKU

1. Podnikatel zaplatil bankovním převodem za nákup zboží (výpis z běžného účtu)

Řešení: *Zápis do sloupců 4, 8*

Zdůvodnění: Jedná se o daňový výdaj, neboť bylo pořízení zboží zaplacené, a není podstatné, zda bylo či nebylo spotřebováno.

2. Podnikatel nakoupil počítač za hotové za 50 000 Kč

Řešení: *Zápis do sloupců 2, 10*

Zdůvodnění: Výdaje na pořízení dlouhodobého majetku se v průběhu roku zapisují jako nedaňové výdaje. Daňový základ se bude snižovat postupně v jednotlivých letech prostřednictvím odpisů.

3. Hotově zaplacená pokuta živnostenskému úřadu za chybné označení provozovny

Řešení: *Zápis do sloupců 2, 10*

Zdůvodnění: Pokuty a penále (s výjimkou smluvních) nejsou daňovým výdajem. Penále a pokuty státním institucím (finančnímu úřadu, zdravotním pojišťovnám, správě sociálního zabezpečení, živnostenskému úřadu) jsou vždy nesmluvní, tj. daňově neuznatelné.

4. Výpis z běžného účtu: splátka úvěru

Řešení: *Zápis do sloupců 4, 10*

Zdůvodnění: Splátky úvěrů a půjček se nemohou považovat za daňové výdaje, zatímco částky zaplacené na úhradu úroků se považují za výdaj odčitatelný, neboť jde o „cenu“ za poskytnutí úvěru.

5. V hotovosti zaplacené za nákup mobilního telefonu 4 500 Kč

Řešení: *Zápis do sloupců 2, 8*

Zdůvodnění: Jedná se o nákup drobného hmotného majetku, které se zapisují do materiálových zásob.

6. Poskytnutí peněžního daru soukromému lékaři (v hotovosti)

Řešení: *Zápis do sloupců 2, 10*

Zdůvodnění: Dary jsou v evidenci příjmů a výdajů vždy nedaňovým výdajem, ale mohou být odčitatelnou položkou v daňovém priznání (za předpokladu, že jsou splněny podmínky z hlediska výše daru, příjemce daru, účelu použití daru aj.)

7. Hotově zaplacená záloha dodavateli na nákup zboží (zboží bude dodáno v příštím roce)

Řešení: *Zápis do sloupců 2, 8*

Zdůvodnění: Poskytnuté provozní zálohy (na zboží, materiál, služby) jsou obdobně jako přijaté zálohy zapisovány jako platby s vlivem na zisk.

8. V hotovosti zaplacen oběd při příležitosti oslavy prvního výročí založení firmy

Řešení: *Zápis do sloupců 2, 10*

Zdůvodnění: Výdaje na reprezentaci nejsou daňovým výdajem, jedná se například o výdaje na pohoštění, občerstvení, výdaje spojené s nákupem kávy, chlebičků, nealkoholických nápojů apod.

9. Výběr z pokladny pro osobní spotřebu

Řešení: *Zápis do sloupců 2, 10*

Zdůvodnění: Podnikatel - fyzická osoba, může kdykoliv bez omezení převádět volné peněžní prostředky pro svoji osobní potřebu - není v tomto ohledu limitován žádným předpisem. Nejedná se o mzdu-podnikatele (podnikatel nemůže sám sebe zaměstnat), proto se osobní výběr zapisuje v peněžním deníku ve výdajích neodčitatelných od základu daně.

21. 3. 3 DPH a její zapisování do peněžního deníku

Zapisování DPH u neplátců

U neplátců se DPH automaticky stává součástí celkové účtované částky bez nutnosti jejího rozlišení v peněžním deníku, tzn. že se daň z přidané hodnoty stává na vstupu součástí pořizovací ceny majetku a služeb. Podnikatel - neplátce nemá v případě příjmů povinnost evidovat a platit DPH. Na druhé straně nemá nárok na vstupu na odpočet daně a její uplatnění vůči státnímu rozpočtu (u finančního úřadu).

Zapisování a evidence DPH u plátců

O dani z přidané hodnoty se v peněžním deníku zapisuje až v okamžiku proběhnutí platby, ale z hlediska evidence DPH je rozhodující datum uskutečnění zdanitelného plnění.

Poznámka:

DUZP je definován v zákoně o DPH (§ 9). Například při prodeji zboží podle kupní smlouvy (mezi dvěma podnikatelskými subjekty) je DUZP určeno dnem dodání, v ostatních případech (prodej zboží zákazníkovi – nepodnikateli) dnem převzetí nebo zaplacení, a to tím dnem, který nastane dříve. Při poskytování služeb je to pak buď den poskytnutí služby nebo den zaplacení, podle toho který nastane dříve.

Z toho vyplývá, že kompletní přehled podkladů pro stanovení daně z přidané hodnoty, který by vyhovoval daňovým předpisům, nelze vést v peněžním deníku. O DPH se proto musí vést evidence v tzv. pomocných knihách (kniha evidence DPH).

❏ PŘÍKLAD na stanovení daňové povinnosti DPH

Plátce daně v měsíci listopadu uskutečnil tyto účetní případy:

1. Faktura přijatá za nákup materiálu za 11 900 Kč, z toho cena bez DPH 10 000 Kč, DPH 1 900 Kč (faktura zaplacená ve stejném měsíci převodním příkazem)
2. Hotově zaplacený telefonní hovory 595 Kč, z toho cena bez DPH 500 Kč, DPH 19% = 95 Kč
3. Faktura vystavená za prodej výrobků 59 500 Kč, z toho cena bez DPH 50 000 Kč, DPH 9 500 Kč (odběratel do konce roku nezaplatil peníze)
4. Tržby za prodej výrobků v hotovosti 23 800 Kč, z toho cena bez DPH 20 000 Kč, DPH 3 800 Kč

Řešení:

1. Výpočet daňové povinnosti (resp. nadměrného odpočtu) na základě evidence DPH

Daň na vstupu = materiál (1 900 Kč) + telefon (95 Kč)

Daň na výstupu = FAV za výrobky (9 500 Kč) + tržby za prodej výrobků (3 800 Kč)

Daňová povinnost = daň na výstupu - daň na vstupu, tj. 13 300 - 1 995 = 11 305 Kč

Poznámka:

Na výslednou daňovou povinnost neměla žádný vliv skutečnost, že odběratel podnikateli nezaplatil.

2. Zapisování DPH v peněžním deníku:

- ❑ DPH na vstupu (tj. nákupy) ve výdajích nezahrnovaných do ZD (sl. 10)
- ❑ DPH na výstupu (tj. prodeje) se účtuje do příjmů nezahrnovaných do ZD (sl. 9)
- ❑ Odvod DPH finančnímu úřadu se účtuje jako výdaj nedaňový (sl. 10)
- ❑ Vrácení nadměrného odpočtu DPH se účtuje jako příjem nedaňový (sl. 9)

Poznámka:

Výpočet odvodu DPH nelze provádět na základě rozdílu sloupců DPH v peněžním deníku, ale musí se provádět na základě evidence DPH.

U plátce daně nevstupuje placená DPH do ocenění majetku, což znamená, že účtování o DPH umožňuje vést nakoupený majetek bez daně z přidané hodnoty s výjimkou osobních automobilů a vratných obalů, u kterých si plátce nemůže uplatnit nárok na odpočet daně.

❏ PŘÍKLAD

Podnikatel (plátce DPH) koupil kopírovací stroj za 49 980 Kč (bez daně 42 000 Kč, DPH 7 980 Kč).

Řešení:

Podnikatel bude evidovat kopírovací stroj v ceně 42 000 Kč, neboť 7 980 Kč si může nárokovat od FÚ)

Zapisování částečné úhrady pohledávky (resp. závazku) do peněžního deníku

Částečnou úhradu pohledávky či závazku u plátce daně z přidané hodnoty lze zaznamenat dvojím způsobem:

- a) v deníku se přednostně vypořádá s pohledávkou či závazkem z titulu daně z přidané hodnoty a až zbylá část se zaúčtuje do příslušného sloupce příjmů či výdajů (podle toho, čeho se platba týkala).

▣ PŘÍKLAD

Faktura vystavená za prodej zboží 238 000 Kč (cena bez DPH 200 000 Kč, DPH = 38 000 Kč)

1. Částečná úhrada faktury od odběratele ve výši (výpis)	100 000 Kč
2. Doplacena zbývající část (výpis)	138 000 Kč

Řešení:

1. Příjem peněžních prostředků na běžném účtě (sl. 3)	100 000 Kč
- DPH - sl. 9	38 000 Kč
- zbývající část úhrady jako příjem za zboží (sl. 7)	62 000 Kč
2. Doplatek faktury – celá částka zaúčtována jako daňový příjem (sl. 7)	138 000 Kč

- b) částečná úhrada se zaznamená přednostně jako platba s vlivem na zisk a až nakonec se vypořádá DPH

▣ PŘÍKLAD

Zadání stejné jako v předchozím příkladě

Řešení:

1. Příjem peněžních prostředků se celý запиše jako daňový příjem (sl. 3, 7)	100 000 Kč
2. Doplatek faktury na běžný účet (sl. 3)	138 000 Kč
a) do daňových příjmů (sl. 7) se запиše zbývající část bez daně	100 000 Kč
b) částka DPH se запиše do sl. 9	38 000 Kč

Shrnutí:

Z hlediska „daňové optimalizace“ je u pohledávek zpravidla vhodnější použít první variantu, u závazků naopak variantu druhou.

21. 3. 4 Průběžné položky

Průběžné položky slouží k zaznamenání převodu peněžních prostředků z pokladny na běžný účet a z běžného účtu do pokladny, příp. k pohybu peněz mezi více běžnými účty.

Potřeba používání průběžných položek je vyvolána časovým nesouladem mezi záznamem pohybu peněz v hotovosti (na základě pokladního dokladu) a na běžném účtu, které lze provést až na základě výpisu z běžného účtu.

Jestliže podnikatel převádí peníze z pokladny na běžný účet, vystaví výdajový pokladní doklad a účtuje výdaj v pokladně. Vzhledem k tomu, že ten samý den ještě neobdrží výpis z běžného účtu, který by tuto transakci stvrzoval, nemůže do peněžního deníku promítnout příjem na běžném účtu, ale zaznamená jej jako „očekávaný“ příjem do průběžných položek. Teprve v den, kdy podnikatel obdrží výpis z běžného účtu, účtuje o příjmu na běžném účtu a o výdaji v průběžných položkách.

Opačná situace nastává, pokud si podnikatel převádí peníze z běžného účtu do pokladny. V den převodu peněz vystaví příjmový pokladní doklad, neboť se jedná o skutečný příjem v pokladně. Výdaj z běžného účtu však ještě zaznamenat nelze, neboť podnikatel nemá k dispozici potřebný doklad, tedy výpis z běžného účtu. Teprve po jeho obdržení se запиše výdaj z běžného účtu a příjem v průběžných položkách.

▣ PŘÍKLAD

25. 11. Výběr hotovosti z bankovního účtu (příjmový pokladní doklad)	50 000 Kč	sl. 1, 6
30. 11. Zúčtování výběru hotovosti (výpis z BU)	50 000 Kč	sl. 4, 5

21.4 KNIHA POHLEDÁVEK A ZÁVAZKŮ

Kniha pohledávek a závazků slouží podnikateli k přehledu o tom, kdo a kolik dluží jemu a komu a kolik dluží on. Podrobnost zvolené evidence se odvíjí od rozsahu a složitosti podnikatelské činnosti.

Kniha faktur vydaných a přijatých

Základem evidence pohledávek a závazků u všech podnikatelů bude kniha přijatých a vydaných faktur, ve které bude soustředěna evidence pohledávek a závazků z běžných dodavatelsko-odběratelských vztahů mezi podnikateli.

Na tuto knihu budou kladeny největší nároky, proto tato kniha musí obsahovat přinejmenším tyto informace:

- ☐ oddělené sledování jednotlivých pohledávek a závazků podložených účetními doklady (faktury apod.) podle jednotlivých dlužníků a věřitelů
- ☐ označení (číslování) dokladů (faktur)
- ☐ datum vzniku pohledávky, resp. závazku
- ☐ částku
- ☐ datum splatnosti a způsob úhrady, např. hotově nebo bankovním převodem z účtu na účet
- ☐ identifikační údaje pro spárování pohledávky či závazku a platby, např. uvedení dodavatelského čísla faktury, které jsou obvykle uváděny jako variabilní symbol na výpisu z běžného účtu.

Dále je možno doplnit předmět dodávky či služby. V případě obchodních styků v zahraničí učinit také poznámku o kurzech.

Doklady, na základě kterých zapisujeme do knihy pohledávek a závazků jsou tedy zejména faktury, výpisy z účtů u peněžních ústavů a příjmové i výdajové pokladní doklady při úhradách v hotovosti.

▣ PŘÍKLAD vedené knihy pohledávek a závazků z obchodního styku

Kniha vydaných faktur (odběratelé)

Datum	Číslo faktury	Odběratel	Částka	Datum splatn.	Úhrada dne	Číslo dokladu	Pozn.
11.10.	200600945	Milan Sojka	10 000	25.10.	22.10.	b/90	
25.11.	200601197	Ambra, a.s.	25 000	5.12.	14.12.	P/209	

Kniha přijatých faktur (dodavatelé)

Datum	Číslo faktury interní	Číslo faktury dodavat.	Dodavatel	Částka	Datum splatn.	Úhrada dne	Číslo dokladu	Pozn.
14.10.	F/1	8062006	Telecom, a. s.	650	28.10.	28.10.	b/99	
25.10.	F/2	1942006	Jan Zídek	900	10.11.	4.11.	V/78	

Ostatní pohledávky a závazky

Zvláštní knihu pohledávek a závazků je možno zřídit pro neobchodní pohledávky a závazky. Jedná se např. o evidenci:

- ☐ poskytnutých a přijatých bankovních úvěrů
- ☐ závazků, popř. pohledávek k finančním úřadům z titulu platby daní a záloh na daně
- ☐ pohledávek k zaměstnancům z titulu poskytnutých záloh na služební cesty, za výdeje cenin, za manka a škody
- ☐ závazky z titulu zaměstnávání pracovníků, např. zučtované hrubé mzdy, závazky ke zdravotní pojišťovně a správě sociálního zabezpečení, závazky k finančnímu úřadu z povinnosti odvodu „daně ze mzdy“ apod.